

Anabela Basalo

Kad se najmanje nadaš

– Kiša je tog jutra lila kao iz kabla. Užurbani prolaznici su se jedva mimoilazili čvrsto držeći svoje kišobrane da ne odlete. Tanja je stigla u poštu u kojoj je radila više od deset godina, poturila svoju šolju kolegini koja je upravo skuvala kafu za sve i sela za šalter. Za nju je to bio sasvim običan radni dan, pa je i na njenom licu bilo ravnodušnosti. Koleginica do nje, atraktivna plavuša bujnih grudi, sveže udata, brbljala je o tome kako ju je novopečeni muž prethodne noći iznenadio cvećem i šampanjcem. I dok su druge žene komentarisale kako je to tek rana faza braka u kojoj su iznenađenja moguća, Tanja je pokušavala da se odvoji od takvih tema. Njen brak je trajao samo pet godina, ali posle njega kao da se nikada nije oporavila. Punih jedanaest godina je sama, ne računajući povremene veze i muškarce kao što je Branko, onaj s kojim se viđala poslednja dva meseca. Jedanaest godina je želela i očekivala da će se pojaviti neko u koga će se ludo zaljubiti, s kim će napraviti decu i ispuniti život, a sad u četrdeset prvoj više nije verovala u ostvarenje tih naizgled skromnih snova. Da je njen bivši muž bio samo manji ženskaroš, ona bi se potrudila da održi taj brak jer ga je ludo volela, ali čašu je prelilo to što je saznala da ju je varao s kumom, njenom najboljom prijateljicom. Zatekla ih je kako se strasno ljube, i znala je da im to nije prvi put.

Razvod joj je teško pao. Ignorirala je svaki muževljev pokušaj pomirenja i držala se dostojanstveno sve do onog dana kad je i zvanično postala raspuštenica. Tad je poklekla, stalno je plakala, nije izlazila iz kuće, jedva da ju je i njena brižna majka viđala. Bilo joj je potrebno skoro godinu dana da ponovo počne da živi. Tad je dobila posao u pošti preko oćevog prijatelja i od tada je imala osećaj da je vreme stalo, da se ništa ne dešava osim što ona stari i sve manje veruje u ljubav, brak i decu.

Neki momak se naslonio na pult i Tanja je osetila kako joj gleda u dekolte. Pocrvenela je i oštro ga pogledala, ali momku kao da nije bilo neprijatno. Imao je nemirne svetle oči pune strasti, koja ju je podsetila na Brankovu, a njega nije videla više od dve nedelje. Iako bi se svaki dan ćuli makar na kratko, Tanja je osećala prazninu. Bojala se da bi mogla da ga odbaci, a u njenim godinama žene imaju strah ćak i da ostave one koje više ne žele jer nisu sigurne da li će doći neki novi muškarci, da li će ih ti želeti i da li će

one želeti njih. U Brankovom društvu se uvek osećala lepo, imali su dobar i strasan seks, razmenjivali su nežnosti i delovali kao složan i zaljubljen par. Međutim, čim se ne bi videli nekoliko dana, Tanja je sve to smatrala lažima, trenutnom idealizacijom odnosa i počela bi da razmišlja da prekine s njim. Ionako ta veza nije imala perspektivu. Branko je već petnaest godina bio u braku. Nije bio nezadovoljan svojom ženom, nije bio od onih koji govore kako su oženjeni još uvek samo zbog dece, tako da je Tanja bila sasvim sigurna da on u avanturu ulazi iz čiste želje za promenom, ali ne drastičnom, već slatkom promenom koja će mu začiniti život. Šta je pak bio njen razlog veze sa zauzetim muškarcem, to nije mogla sebi da objasni. Branko joj je fizički dopadao. Čim ga je videla u čekaonici kod zubara, privukao ju je kao i ona njega. Dva puta ju je sačekao da završi s popravkom i odveo kući, a treći put su se našli u jednom kafu i otišli kod nje na seks. Čak i kad joj je rekao da je u braku i da ima kćerku koju obožava, Tanja je nastavila da se viđa s njim. Prosto je znala da ona kao ljubavnica nikog ne ugrožava i da nikad neće.

Nekoliko nervoznih starijih ljudi napravilo je negativnu atmosferu zbog reda koji se brzo stvorio u pošti. Dan isplate penzija bio je baš tog datuma i zaposleni u pošti su znali da će morati da trpe najrazličitije pritužbe. Tanja je ravnodušno slušala svađe koje su izbijale svaki put kad bi neko pokušao da zaobiđe red. Koleginica Olga, retka koleginica s kojom je Tanja komunicirala i van posla, donela joj je još jednu kafu i domaće kolače.

– Ja sam ih pravila juče za Mateju, ali on nije došao kući.

Mateja je bio Olgin sin jedinac i sve što joj je ostalo nakon prerane suprugove smrti, ali to je bio momak koji se odao drogi i na koga majka više nije imala nikakav uticaj. Jadna Olga se trudila da ljubavlju vrati sina na put, ali nije joj išlo. Tanja je znala sve kroz šta je Olga prolazila i isto tako je znala da je taj kolač ispred nje delo majčinske nade, ljubavi i očekivanja da će Mateja doći k svesti.

– Hvala ti, Olgice, srce si.

– Hoćeš posle posla da odemo do mene? Imam još kolača, a i nešto mi je potrebno društvo.

Tanja je klimnula glavom, a Olga ju je potapšala po ramenu i otišla na svoje radno mesto. Iako je isplanirala da popodne pročita knjigu koju je dobila na poklon od majke, znala je da ju je Olga na diskretan način stvari molila za društvo. Mateja se već nekoliko dana nije vraćao kući niti se javljao, pa je majčinsko srce strepelo od straha. To se događalo i ranije i to nebrojeno puta, a svaki put kad bi Olga pozvala miliciju, on bi se vratio. Na kraju ni policija više nije htela da odgovara na njene pozive.

– Gospodo, pa on svakog meseca ode na nekoliko dana i vrati se. Punoletan

je i nemojte da nas zovete kad znate da mu je običaj da odlazi od kuće.

I Olga je morala da sedi i čeka, a i da prećutkuje kako joj je sin narkoman i kako bi svaki put mogao biti i njegov poslednji dolazak kući.

Knjiga će morati da čeka, pomislila je Tanja i pozvala sledećeg koji je na redu da priđe šalteru. Olga je skuvala čaj i iznela kolače. Tanja se još jednom divila urednom stanu mršave žene koji je odavao koliko je ljubavi utrošila u svoje porodično gnezdo, koje je sad delovalo kao raj za očajnika.
– Hvala što si došla. Bio je ovo naporan dan i sigurno si jedva čekala da dođeš kući.

– Ma, bilo je i gorih, a kod kuće me niko ne čeka.

– Kao ni mene.

Olgin pogled je na trenutak odlutao i Tanja je mogla da vidi ogromnu tugu na iznurenom, naboranom licu.

– Mateja se nije javio?

– Ne. Već peti dan.

– Doći će.

– Nadam se da hoće. Veruj mi da ne znam koliko ću još dugo sve ovo moći da podnosim. Slaba sam, istrošena, imam nesаницe. A i kad uspem da zaspim, sanjam gluposti.

– Razumem da je teško, Olga, ali moraš da izdržiš. Mislim da bi ti bilo dobro da odeš negde za vikend. Bilo gde, samo na dva dana, najbolje negde gde je čist vazduh i gde ćeš moći zdravije da spavaš. Izgledaš preumorno.

Olgin lice je imalo tamne kolutove ispod očiju, a kosa joj je delovala neuredno, kao da se nikad nije češljala.

– Teško da mogu da odem, pogotovo kad ne znam gde je Mateja. A kad si već to spomenula, nisam ti rekla da sam popunjavala neku nagradnu ukrštenicu i dobila sam sedam dana u Vrnjačkoj banji za dve osobe. Sad nemam pojma šta bih s tim. Čekaj, pa ti imaš još dana odmora, znam da nisi letos iskoristila sve. Mogla bi da ideš sa nekim umesto mene.

– Olga, nemam ti ja s kim da idem.

– Imaš neku prijateljicu, valjda?

– Imam, ali one su sve udate i zauzete, pa nemaju vremena da ga provedu sa mnom u banji. A što ne bi išle nas dve? I ti imaš dane odmora, koliko se sećam.

– Ne, ne mogu. Rekla sam ti da je to zbog Mateje.

– Mateja će doći.

– Znam, ali...

Tanja je narednih pola sata ubeđivala Olgu da na nagradno putovanje odu zajedno. Njoj se lično nije išlo u neku tamo dosadnu banju gde se sve svodi na šetanje i spavanje, ali je znala da je tako nešto dragoj Olgi preko

potrebno.

– Ali šta ću ti ja, Tanja? Ti si mlada žena, ja sam već starica. Nisam neko društvo.

– Meni si jako dobro društvo. A zaboravljaš da si samo sedam godina starija od mene.

– Sedam? Samo sedam?

Preračunale su se i Tanja je bila u pravu. Ova činjenica je začudila Olgu.

– Sedam godina razlike, a vidi kako ti izgledaš?! Čovek ti ne bi dao ni trideset i pet.

– Preteruješ...

Tanja je volela da čuje kompliment o svom izgledu. Bez obzira na to što se poslednjih nekoliko godina nije trudila da deluje mlađe i što je sve češće izlazila iz kuće bez šminke, njen način oblačenja i duga smeđa kosa otkrivali su da ipak pazi na sebe i da želi da se dopadne drugima. Smeđe krupne oči i pune usne u kombinaciji s prćastim nosićem zaista su joj smanjivali godine. Nosila je suknje do kolena i smele boje bluza, uvek je stavljala nakit i podizala se na štikle.

– Pa, idemo li?

– Ne znam... Stvarno ne bih trebalo da idem zbog sina...

– Olga, sedam dana nije mnogo. On je punoletan i ti si svesna da ništa ne menja da li si ovde ili negde drugde. Učini nešto za sebe. Pa nije slučajno da si baš ti izvukla to putovanje.

Na kraju je Olga ipak pristala, mada teškom mukom. Nazvale su novine koje su objavile nagradnu ukrštenicu i u roku od pola sata saznale da ih putovanje očekuje početkom narednog meseca.

Dok se užurbano vraćala kući, Tanja je razmišljala kako je za Olgu učinila jednu dobru stvar, makar i na svoju štetu.

Branko je zakopčavao košulju i posmatrao Tanjino golo telo koje se raskalašno opružilo pred njim.

– Znaš li da imaš fantastično telo, kao neka devojka.

– Ja i jesam devojka.

– Mislio sam na neku mladu devojku.

– Ja sam mlada. Četrdeset i jedna nije ništa, pogotovo što sam slobodna kao ptica.

Branko nije primetio ironiju u njenom glasu. Nasmešio se.

– Kako si slobodna kao ptica kad imaš mene?

– Imam te? Stvarno?

Ovaj put je obratio pažnju na ironičan ton jer je očito aludirala na njegovo bračno stanje. Uzdahnuo je i seo na ivicu kreveta, dodirujući joj grudi vrhovima prstiju i ispisujući krugove oko bradavica.

– Tanja, znam da je moj brak nešto što kvari ovo što imamo. Ali to je prosto tako i ti si to znala od početka. Ne bih voleo da jednog dana kažeš kako me ostavljaš zato što sam oženjen. Bio bi to glup razlog pošto ti to nije smetalo pre.

– Neću te ostaviti zbog toga. Kad rešim da to učinim, imaću neki pametniji razlog.

– Čemu onda ona malopredašnja ironija? Delovalo je kao da mi prebacuješ.

– Smeta mi kad izgovoriš nešto poput toga da imam tebe kad znaš da nije tako.

– Našalila si se i ja sam odgovorio šalom.

– Branko, izbegavaj takve šale. Na njih se nikad ne nasmejem, one me ujedu za srce.

– Razumeo sam. Izvini.

Tanja je očekivala da će bar taj put izgovoriti nešto što će joj pokazati da on nekim delićem srca želi da više bude s njom i da je bar upoređuje sa ženom, ali to se nije desilo. Njegov brak je bio činjenica koju ništa ne može izmeniti.

– Ako si slobodna, možemo sutra popodne na ručak.

– Sutra je subota. Zar ti nisi subotom popodne kod kuće?

– Zakazao sam sastanak s nekim ljudima tako da mi je sutra radna subota. Prijalo bi mi da te vidim nakon toga.

– Nemoguće. Putujem.

– Putuješ? Gde?

– U Vrnjačku banju.

– To ti je iznenada iskrslo?

– Nije. To sam isplanirala pre skoro mesec dana.

Branko je naglo ustao. Činjenica da mu Tanja prećutkuje takve stvari i da ih saznaje u poslednjem trenutku pogodila mu je sujetu.

– Mogla si ranije da mi kažeš.

– Zašto? Kao da bi to nešto menjalo?

– Lepo bi bilo da znam šta se dešava u tvom životu kad ja nisam prisutan.

– Branko, kakve to ima veze? Pa to ne bi promenilo naš odnos ni na bolje ni na gore. Kad smo zajedno, lepo je i neka tako bude dokle god je moguće, ali kad smo odvojeni, zar je važno kako živimo?

– S kim ideš?

– Ne brini, nije muškarac u pitanju.

– Nisam ja ljubomoran.

Tanja je pomislila kako su svi muškarci u nekim situacijama isti. Odbacuju svoju ljubomoru samo da žena ne bi imala pravo na nju. U tom trenutku Branko je izgledao kao klinac koji želi da pokaže da je muško i to na

pogrešnom mestu i s pogrešnom devojčicom.

– Onda nije važno s kim idem, zar ne?

– Koliko ostaješ?

– Sedam dana.

– U redu. Hoćeš li me ispratiti?

Ustala je polako dozvolivši svom ljubavniku da još malo uživa u pogledu na njeno golo telo, a onda se ogrnula kućnim ogrtačem. Na ulaznim vratima sledio je jedan dug poljubac, ali mlak i više nametnut nego željen.

– Zvaću te sutra da vidim kako si putovala.

– Bolje nemoj. Idem na odmor s koleginicom i stvarno ne bih htela da dođem u situaciju da joj objašnjavam s kim se čujem svaki dan.

– Ona ne zna za mene?

– Niko ne zna za tebe, Branko.

Na trenutak muškarac kao da nije znao da li je to dobro ili loše, ali se onda pribrao i pomilovao je po kosi.

– Onda se čujemo kad se vratiš?

– Važi se.

– Biće mi neobično da te ne čujem sedam dana, sigurno.

– Ni na šta se ne treba navikavati. Čak ni na telefonske pozive. Hajde, idi, hladno mi je.

Usledio je još jedan kratak poljubac, a onda je Branko strčao niz stepenište. Čula je njegovu kola kako odlaze. Vratila se u spavaću sobu i sela na krevet. Osećaj usamljenosti ju je preplavio. Bila je fizički zadovoljena, ali ne i duhovno. Pitala se zašto je rekla Branku da ne želi da ga čuje dok je u banji. Olga nije bila razlog – ta diskretna žena nikad nije postavljala suvišna pitanja. Pre se činilo da Tanja pravi neku vrstu zida između sebe i Branka, kao da štiti svoj život, svakodnevicu i slobodu kojoj i nije zaprećeno da će je izgubiti, a i htela je da vidi koliko će mu zaista nedostajati, kao i on njoj.

Prošla je ponoć. Autobus za Vrnjačku banju polazio je u osam ujutro. Stvari su joj bile spakovane, a budilnik navijen da na vreme stigne da se ujutru istušira, popije kafu, doručkuje i taksijem ode po Olgu, pa na stanicu.

Ugasila je svetlo, želeći da onako zadovoljena i umorna lakše zaspri i da lepo sanja. Prisećala se detalja iz svog kratkog braka, onih noći kad je spavala na muškim grudima i kad je verovala da će biti tako zaštićena do kraja života. Sećala se i kad je pomislila kako je u drugom stanju, pa je obavestila sve prijatelje i poznanike. Kad je shvatila da je u pitanju samo hormonski poremećaj, bila je razočarana, ali je opet muž bio kraj nje. A sve to vreme Tanja nije imala pojma da on i kuma imaju strasnu tajnu vezu. Zazvonio je telefon. Nije joj se ustajalo, ali kako je nju retko ko zvao tako

kasno i to još na fiksni, morala je da otrči do dnevne sobe i da se javi. S druge strane žice bila je Olga. Prvo što je Tanji prošlo kroz glavu bilo je da se nešto desilo Mateji.

– Olga, kako je Mateja?

– Dobro je, kod kuće je. Gleda televiziju.

Tanja je odahnula.

– Uh, prepala si me. Kad sam ti čula glas, presekla sam se.

– Izvini, draga, što te sad zovem, ali imamo problem.

– Kakav problem?

– Ja sutra izgleda neću moći na put.

– Zašto?

– Malopre su mi javili da mi je brat od strica imao moždani udar. U bolnici je, ali ne veruju da će dočekati jutro, ovo mu je drugi udar i jako je loše. Ako bih sutra otputovala, skoro je sigurno da bih odmah morala i da se vratim.

– Jao, baš mi je žao! Želela sam da odeš malo da se odmoriš.

– I meni je, ali to je viša sila. Sad mi je najgore što sam tebi sve poremetila, uzela si dane odmora i sve to. Nadam se da ćeš bar ti otići.

– Ne verujem, ne ide mi se tamo samoj. Ostaću ovde.

– Ali glupo je da ti propadnu slobodni dani. Što ne ideš? Upoznaćeš tamo nekog, sigurno.

– Nije važno, ostaću kod kuće sedam dana i odmoriću se kao čovek.

– Stvarno izvini, Tanja, i ja sam se radovala.

– Nema problema, pa nisi ti kriva. Hajde, idi na spavanje, pa se čujemo. I bez brige, ništa nije strašno.

– Dobro, lepo spavaj i izvini još jednom.

– Ništa, ništa. Laku noć!

– Laku noć!

Kad je spustila slušalicu, Tanja je imala osećaj žaljenja. Iako putovanje u banju nije bio njen izbor već više želja da Olgu izvuče iz učmalosti i jada, sad joj se činilo kao da joj je žao što ne ide. Vratila se u krevet i uzela budilnik kako bi promenila vreme buđenja. Pred njom je bilo sedam dana dosade, sedenja u kući, samoće i nerada. A Branko je neće zvati tako da ni njega neće vidati. Stvarno je bila razočarana.

Onda je ipak pomislila što da ne ide sama. Bilo je sasvim svejedno da li će sedeti sama u svoja četiri zida ili će sedeti u tamo nekom hotelu i povremeno šetati po banji nalik na gospođe koje su došle na rehabilitaciju. Bilo kakva promena je dobrodošla. Vratila je budilnik na stočić kraj uzglavlja, pokrila se i ugasila lampu. Vreme ju je poslužilo. I pored toga što je jesen polako bila pri kraju, tog jutra je granulo sunce i nije duvao hladan vetar. Nakon tuširanja, doručka i kafe sačekala je taksi i stigla čak pola

sata pre polaska autobusa. Ljudi koji su sedeli na drugim sedištima bili su većinom stariji od nje, a svega nekoliko mladih devojaka i mladića umanjivali su prosek godina u autobusu.

Put joj je brzo prošao. Pešačila je do hotela i već je osećala umor, a onda ju je ljubazno osoblje primilo i uputilo u njenu sobu. Očekivala je da će se prema njoj ponašati lošije nego prema drugima zato što je njen boravak tu besplatan. Međutim, prevarila se. Dobila je dvokrevetnu sobu s pogledom na gusto drveće i mogla je da prizna kako se nije pokajala što je krenula bez Olge. Posle ručka joj se javila. Olgin brat je umro, ali se žena obradovala kad je čula da je Tanja ipak u banji. To je utešilo njenu savest. Popodne je prošetala oko hotela i sela u hotelski kafe. Začudila se videvši da banja nije pusta s kraja jeseni, a i da njeni posetioci nisu samo stari ljudi koji se oporavljaju od svakakvih bolesti, već je tu bilo mnogo mladih parova koji su se neprestano držali za ruke, kao i ljudi njenih godina među kojima su se često mogle videti po dve ili tri prijateljice u grupi. Na kraju je Tanji laknulo, shvativši da na takvom mestu njena samoća nije ništa strašno i nikom neće upasti u oči.

Večera je bila lagana i baš je prijala Tanjinom osetljivom stomaku. Nije odolela da prošetala do centra banje po svežem vazduhu. Posmatrala je prolaznike i zavidela parovima koji su popodneвно držanje za ruke zamenili prisnim zagrljajima. Mislila je kako mora da je lepo biti zaljubljen i doći na ovo mesto s voljenim bićem. Zamislila je Branka pored sebe. Da li bi bar ovde mogli da šetaju držeći se za ruke i bez straha da će ih neko videti i dojaviti njegovoj ženi? Da li bi se među njima probudilo neko dublje osećanje koje bi kao posledicu imalo kasnije i njegovu želju da se razvede? Nije znala da odgovori. Na kraju su je zbolele noge od šetnje, pa je odlučila da negde sedne i da se malo odmori. Pronašla je jedan kafić u kome nije bilo gužve. Odabrala je mesto u samom uglu, pored prozora i naručila kuvano vino. Iz zvučnika je dopirala neka prijatna melodija. Nekoliko trenutaka kasnije u kafić je ušla bučna grupa mladića u trenerkama. Bilo je očigledno da su sportisti, najverovatnije na pripremama, ali njihovo ponašanje i gomila alkohola koju im je konobarica donela za sto prosto je odudarala od sportskog života. Glasno su se smejali, glasno govorili, pa Tanja više nije bila u oazi mira. Žurila je da popije čaj i da se vrati u hotel, spremna da napokon pročita onu knjigu koju joj je majka poklonila. Međutim, momci su je ubrzo приметili. Nešto su se došaptavali, a onda je najniži od njih samouvereno prišao i seo na stolicu pored Tanje. Bila je zbunjena.

– Dobro večer.

– Dobro večer. Mogu li da znam zašto si tako drsko seo za moj sto?

– Izvinjavam se, al' nisam mogao da odolim. Jeste da si starija od mene, al' si mnogo lepa, pa sam hteo da se upoznamo.

Tanja nije mogla da shvati da li joj se ovaj momak velikog nosa ruga ili zaista misli to što govori.

– Ja mislim da je nekulturno da ovako prilaziš nekome ko može majka da ti bude. Molim te da se vratiš za svoj sto.

Rukom je pozvala konobaricu, ali mladić se nije pomerio. Kad je konobarica prišla, nepozvani je insistirao da on plati njen račun.

– Sama ću da platim svoje piće.

– Ne, ne mogu to da dozvolim. Ja plaćam.

Konobarica ih je očigledno dobro poznavala i nije htela da se suprotstavi njegovom insistiranju, pa je samo pogledala u Tanju, slegla nemoćno ramenima i odaljila se.

Tanja je ljutito ustala i krenula ka izlazu, ali se mršavi udvarač za tren oka našao ispred nje i zatvorio joj put ka vratima.

– Nećeš valjda tek tako da odeš? Nije lepo, ja sam baš fin momak i trudim se oko tebe, a ti me kuliraš.

Iza sebe je čula smeh ostatka grupe. Nije se plašila, bili su to suviše bezopasni momci, ali ju je nerviralo što je zezaju kao da je u pitanju neka klinka.

– Skloni se da prođem.

– Bar mi reci kako se zoveš.

Iza njegovih leđa vrata su se naglo otvorila, tako da su udarila dosadnog mladića u leđa i odgurnula ga na stranu. Visok, snažan muškarac zakoračio je i pogledom prešao preke cele prostorije. Tanja je shvatila da je smeh iza nje naglo prestao.

– Šta se ovde dešava?

Tajac je i dalje trajao. Neznaničeve prodorne plave oči zadržale su se na Tanji. Činilo se kao da joj oduzima dah. Jedva je progovorila.

– Ništa, momci su malo veseliji.

– Malo veseliji? Oni su uvek malo veseliji, a koliko vidim imaju i zašto da budu.

Prošavši pored nje zapuhnuo ju je predivnim mirisom muškog parfema. Nije mogla da se pomeri, samo je glavom ispratila kako prilazi grupici momaka koji su delovali kao da su videli duha.

– Pijete, a? A onda mi se ujutru na treningu vučete poput prebijenih mačaka i niste sposobni da trčite po terenu? Platite račun i marš u hotel, o ovome ćemo posebno da razgovaramo.

Mladići su brzo izvadili novac, stavili na sto i ne prebrojavši ga, a onda se

muškarac okrenuo ka Tanjinom udvaraču.

– A ti, Petroviću, da čujem zašto si stajao ispred ove dame pred vratima? Mucanje mladića je pokazalo koliko se plaši.

– Ja... ovaj... mi smo mmmalo hteli da se našalimo... Samo sam hteo da saznam njeno immme...

– Sram te bilo! Izvini se dami, klipane jedan! Odmah.

Petrović je posramljeno izrekao nekoliko reči izvinjenja, a onda je i sam pobegao sa drugovima u nepoznatom pravcu. Strogo lice njihovog „strašitelja“ pretvorilo se u osmeh i tek tada je Tanja videla koliko je zaista lep. Svetla kratko ošišana kosa, mala minduša u desnom uhu, rupice na obrazima i savršena kombinacija farmerki, patika i plave jakne odavale su utisak da je reč o muškarcu koji lako osvaja žene.

– Izvinjavam se u njihovo ime. Mladi su i ludi, a uz to su sportisti i veruju da se svet vrti oko njih, pa nekad preteraju u potrebi da se dokažu više sebi nego drugima.

– Ma dobro, malo su se opustili, nije strašno.

– Mogu li da vas zamolim da popijete jedno piće sa mnom u znak izvinjenja? Tanja je instiktivno želela da pristane, ali odjednom je u njoj progovorio razum, onaj najoštrij čovekov razum koji sprečava da učinimo bilo šta što nema smisla.

– Hvala, ali već sam krenula u hotel.

– Jedno piće vas neće mnogo zadržati.

– Ne, hvala vam.

– U redu, možda neki drugi put.

Nasmešila se i krenula da što pre pobegne od plavetnila u tim očima.

– Čekajte, mogu li bar da se upoznam sa vama? Glupo je da neku damu zovem na piće, a da ne znam ni kako se zove.

Pružila mu je ruku.

– Ja sam Tanja.

– Drago mi je, ja sam Boris. Nadam se da ćemo se još sresti.

Nije odgovorila. Jedva je dočekala da se nađe van domašaja njegovog pogleda. Srce joj je još udaralo ludački kad je stigla u sobu. Srce joj je govorilo da je prava budala što nije prihvatila poziv na piće, dok je sebe zdravorazumski ubeđivala da je apsurdno sedeti s tako zgodnim muškarcem jer postoji opasnost da bi mogla da se zaljubi. A šta onda? Razmišljala je o njemu skoro veći deo noći. Zaključila je da je trener onim momcima i da ima veliki autoritet. Shvatila je da je veliki džentlmen i da je njegov poziv na piće bio samo izraz vaspitanja kojim nikako nije mislio da je zavede, već samo da bude kulturnan. Bio je u drugoj polovini tridesetih, jer se na njegovom licu i u njegovom stavu dalo pročitati da ima iskustva. Nije

imao neki prepoznatljiv akcenat, što je značilo da bi mogao da bude čak i iz njenog grada. Jedino joj je bilo krivo što nije bila koncentrisana na to da vidi ima li burmu, mada ni njen nedostatak ne bi uticao na promenu odluke da ipak pobegne od opasnosti i odbije zajedničko piće. Ipak, Tanja je morala da prizna da je njegova lepota nešto zaista posebno i upečatljivo. Kajala se što te večeri nije bila našminkana.

Svanuo je četvrti dan njenog boravka u banji. Knjigu je pročitala, tako da je morala da se snabde časopisima kako bi skratila sate provedene u kafićima ili u sobi. Svako veče je prolazila pored kafea u kom je sreća Borisa, ali se nije usuđivala da ponovo uđe i sedne. Htela je da ga negde vidi, mada se istovremeno i bojala toga.

Tog četvrtog dana padala je kiša, prava jesenja, ona za koju vam se čini da neće prestati danima. Zaučena u sobu dočekala je veče. Hvatala ju je nervoza zbog nepokretnosti. A onda je kiša naglo stala i Tanja je rešila da uhvati malo svežeg vazduha.

U banji kao da nije bilo žive duše. Iz kafića bi se tu i tamo čula muzika, ali na ulicama je vladala pustoš. Krenula je nekom uličicom kojom nikada nije išla, prošla je pored omanjeg hotela i tu zastala u želji da se vrati i da se ne izgubi. Vrnjačka banja nije velika, ali u mraku i za nekog ko je prvi put tu mogla bi da predstavlja nepoznanicu. Taman kad je krenula nazad, iz mraka se pojavila jedna muška prilika. Skoro je naletela na njega i glasno viknula, uplašena kao nikad pre.

- Tanja? Nije valjda da sam tako strašan u mraku?

Prepoznala mu je glas. Izašao je iz senke i stao pod svetlo. Plave oči su je progutale.

- To ste vi? Nisam vam videla lice, a bio je tu i faktor iznenađenja.

- Ja sam mislio da sam ja jedina luda koja šeta posle kiše i po blatu u ovo doba, ali sad vidim da nas ima još. Jeste li pošli u šetnju ili imate neko odredište?

- Šetala sam, ali sam rešila da ne eksperimentišem s nepoznatim pravcima.

- Možemo da šetamo zajedno? Ili ćete me opet odbiti kao i prošli put?

Valjda vam ovaj susret govori da ne možete tek tako da me se otresete.

- Izgleda...

Nadala se da nije primetio koliko ima ironije u njenom glasu.

- Pa? Hoćemo li u šetnju zajedno?

Razmišljala je jedno vreme, a onda je donela odluku. Htela je da ne ispadne nevaspitana i da se ne ponaša kao neka nadobudna guska.

- U redu, što da ne? Bar se nadam da se uz vas neću izgubiti.

- I ja se to nadam. Možemo li pre šetnje da se dogovorimo oko tri stvari?

- Oko čak tri? Koje?

– Kao prvo da ne persiramo jedno drugom, kao drugo da me slobodno držite pod ruku a da vam ne bude neprijatno, a kao treće da kasnije kad se umorimo, odemo na jedno piće.

Činilo se da on to naređuje i zahteva, pa je mogla samo da se složi. Trenirao je mladu rukometnu ekipu iz njenog grada. Pripreme su trajale mesec dana, a ovo mu je bila tek druga nedelja. Govorio je da su mladići veoma talentovani, ali isto toliko lenji i neposlušni. Tanja je primetila da ne nosi burmu. Rekao je da je pre mesec dana napunio četrdesetu, što je bilo olakšanje za nju jer je mislila da je mnogo mlađi. On njoj nije verovao da ima četrdeset i jednu sve dok mu nije izvadila ličnu kartu.

– Strašno! Odakle ti eliksir mladosti?

– Ni ti ne izgledaš kao da ti je četrdeset.

– To je zato što je mrak, pa ne vidiš dobro.

– Videla sam te i na svetlu pre neko veče.

– Delovala si kao da me nisi ni primetila, jedva si čekala da pobegneš.

Za Tanju je tog momenta bilo dobro što je mrak i što Boris ne može da vidi kako je pocrvenela.

– Izgrdio sam dobro malog Petrovića zbog onog što ti je napravio.

– Mnogo si strog, zar ne?

– Nisam dovoljno, jer da jesam, ne bi oni meni svaki dan pravili neke gluposti.

– Prepali su se kad su te videli.

– Jesu, ali i to ima svoje zašto. Sad smo na pripremama i svako ko mi se zameri nadrljaće na sutrašnjem treningu, pa ih to toliko plaši. Kad smo kod kuće, nisu tako strašljivi.

Držala ga je pod ruku i pitala se da li bi sad neko pomislio da su njih dvoje zaljubljeni par. Ništa nije baš tako kako izgleda, znala je to ona. Dopadao joj se. Privlačio je. Svaki njegov slučajan dah na njenom obrazu činio je da zemlja podrhtava. A morala je da bude hladna, izbegavajući da ga pogleda. Boris je bio kralj spontanosti, duhovitosti, zabave. Nije ni primetila kuda su sve hodali. Posle sat vremena osetila je umor i žeđ.

– Možemo li negde da sednemo?

– Umorila si se?

– Ti si sportista, možeš ovako do ujutru, ali ja ne mogu.

– Da, mogao bih do ujutru, ali ne zbog toga što sam u kondiciji, već zato što sam pored tebe.

Ponovo je pocrvenela.

– Hajde, idemo prečicom i prvi kafić koji nam se nađe na putu je naš. Ako ne budeš mogla da hodaš, kaži. Ja ću te nositi.

– Ako kafić ne bude dovoljno blizu, možda ćeš i morati.

Kafić je, međutim, bio prokleta blizu, na svega tri minuta hoda. Tanja je ponovo naručila kuvano vino, a Boris se u sportskom duhu opredelio za gusti sok.

– Pa, da čujem koja je tvoja priča?

Zbunila se. Boris je to i sam video po njenom pogledu i izvijenoj obrvi.

– Mislio sam na to šta jedna tako prekrasna žena traži u jednoj banji u poznu jesen i to sama samcata – luta ulicama, provocira klince, naleće na muškarce slabog srca iz mraka i čini sve ostale zabranjene stvari?

– Slučajno. Trebalo je da dođem ovde s jednom prijateljicom, ali je ona poslednjeg dana morala da odustane. Ja sam se žrtvovala za nju, jer je njoj bilo neophodno da napusti grad bar na neko vreme, no sve se obrnulo.

– Nadam se da se nisi pokajala što je tako ispalo?

– Nisam, bar ne mnogo.

– Da nisi došla ovde, ne bih imao tu sreću da te upoznam.

Sad se crvenilo na njenom licu dobro videlo. Pokušala je da spusti glavu i tako sakrije stid, međutim, nije joj uspeo.

– Hej, pa ti crveniš kao neka klinka!

– Daješ mi komplimente, zato i crvenim.

– Samo mi reci da nisi navikla na komplimente, pa ću da ti kažem da si jedan lep lažov.

– I nisam baš navikla na njih...

– Ne verujem ti. A zašto si sama? Gde ti je neki muškarac da ga držiš pod ruku, da te nosi preko barica i čini svakakve ludosti kako bi te osvojio?

Tanja se štreknula. Ovo nije shvatila kao kompliment.

– Ti to na lep način pokušavaš da saznaš zašto u ovim godinama nemam muža i decu pored sebe, već čamim sama u banji?

– Nisam tako mislio...

– To je moja stvar. Ako ti baš nešto znači i popravljaj ti utisak o meni kao usedelici, onda ću ti reći da imam brak iza sebe.

Boris se nasmešio, što je Tanju još više iznerviralo.

– Šta je sad smešno?

– To što nam je zajedničko i to da smo razvedeni.

Sad je njeno lice postalo ozbiljno, a bes se izgubio iz smeđih očiju.

– I ti si razveden?

– Da, sveže. Godinu dana će biti za tri nedelje.

– Ja sam razvedena mnogo duže. Brak mi je trajao samo pet godina.

– Moj samo tri.

– Bolji si od mene.

– Da se pitamo međusobno za razloge ili da prošlost ostavimo na miru?

– Bolje da je ostavimo. Ne verujem da je to lepa tema koja ide uz kuvano

vino i gusti sok.

– A ne ide ni uz ovaj lep osećaj koji imam kad sam pored tebe.

Gledali su se pravo u oči. Nagnuo se ka njoj i poljubio je. Nije se povukla, uzvratila je kao da je to najprirodnija stvar na svetu.

– Imaš prelepe usne, Tanja. I opet si pocrvenela.

– Čudno deluješ na mene.

– Znači, i ti osećaš neke leptiriće u stomaku?

– Da.

– Mislim da se zaljubljujemo jedno u drugo.

– To je glupo!

Tanja se povukla unazad. Za njom je to učinio i Boris, ali mnogo sporije i nevoljno.

– Izvini ako sam prenaglio. Dopadaš mi se, i to mnogo.

– Ali to nema veze sa zaljubljuvanjem. Znamo se tako malo.

– Ne veruješ u zaljubljuvanje na prvi pogled?

Ćutala je. Ni sama nije znala da li veruje. Nekad davno je verovala. Zbog toga se i udala. Ipak, prošlo je mnogo godina i više nije smela ni da pomisli da bi nešto slično moglo da joj se dogodi.

– Vidim da nisi vična razgovoru o osećanjima. Nisam ni ja, ali s tobom mi je sve nekako prirodno. I da se sad skinemo goli i tako sedimo za stolom i pijemo piće, verujem da bih mislio kako je to u redu.

Za trenutak su prešli na neke druge teme i pravili se da su zaboravili o čemu su pričali. Tanja je ponovo naručila kuvano vino, a Boris se u sportskom duhu opredelio za gusti sok.

– Pa, da čujem koja je tvoja priča?

Zbunila se. Boris je to i sam video po njenom pogledu i izvijenoj obrvi.

– Mislio sam na to šta jedna tako prekrasna žena traži u jednoj banji u poznu jesen i to sama samcata – luća ulicama, provocira klince, naleće na muškarce slabog srca iz mraka i čini sve ostale zabranjene stvari?

– Slučajno. Trebalo je da dođem ovde s jednom prijateljicom, ali je ona poslednjeg dana morala da odustane. Ja sam se žrtvovala za nju, jer je njoj bilo neophodno da napusti grad bar na neko vreme, no sve se obrnulo.

– Nadam se da se nisi pokajala što je tako ispalo?

– Nisam, bar ne mnogo.

– Da nisi došla ovde, ne bih imao tu sreću da te upoznam.

Sad se crvenilo na njenom licu dobro videlo. Pokušala je da spusti glavu i tako sakrije stid, međutim, nije joj uspelo.

– Hej, pa ti crveniš kao neka klinka!

– Daješ mi komplimente, zato i crvenim.

– Samo mi reci da nisi navikla na komplimente, pa ću da ti kažem da si

jedan lep lažov.

– I nisam baš navikla na njih...

– Ne verujem ti. A zašto si sama? Gde ti je neki muškarac da ga držiš pod ruku, da te nosi preko barica i čini svakakve ludosti kako bi te osvojio?

Tanja se štreknula. Ovo nije shvatila kao kompliment.

– Ti to na lep način pokušavaš da saznaš zašto u ovim godinama nemam muža i decu pored sebe, već čamim sama u banji?

– Nisam tako mislio...

– To je moja stvar. Ako ti baš nešto znači i popravlja ti utisak o meni kao usedelici, onda ću ti reći da imam brak iza sebe.

Boris se nasmešio, što je Tanju još više iznerviralo.

– Šta je sad smešno?

– To što nam je zajedničko i to da smo razvedeni.

Sad je njeno lice postalo ozbiljno, a bes se izgubio iz smeđih očiju.

– I ti si razveden?

– Da, sveže. Godinu dana će biti za tri nedelje.

– Ja sam razvedena mnogo duže. Brak mi je trajao samo pet godina.

– Moj samo tri.

– Bolji si od mene.

– Da se pitamo međusobno za razloge ili da prošlost ostavimo na miru?

– Bolje da je ostavimo. Ne verujem da je to lepa tema koja ide uz kuvano vino i gusti sok.

– A ne ide ni uz ovaj lep osećaj koji imam kad sam pored tebe.

Gledali su se pravo u oči. Nagnuo se ka njoj i poljubio je. Nije se povukla, uzvratila je kao da je to najprirodnija stvar na svetu.

– Imaš prelepe usne, Tanja. I opet si pocrvenela.

– Čudno deluješ na mene.

– Znači, i ti osećaš neke leptiriće u stomaku?

– Da.

– Mislim da se zaljubljujemo jedno u drugo.

– To je glupo!

Tanja se povukla unazad. Za njom je to učinio i Boris, ali mnogo sporije i nevoljno.

– Izvini ako sam prenaglio. Dopadaš mi se, i to mnogo.

– Ali to nema veze sa zaljublivanjem. Znamo se tako malo.

– Ne veruješ u zaljublivanje na prvi pogled?

Ćutala je. Ni sama nije znala da li veruje. Nekad davno je verovala. Zbog toga se i udala. Ipak, prošlo je mnogo godina i više nije smela ni da pomisli da bi nešto slično moglo da joj se dogodi.

– Vidim da nisi vična razgovoru o osećanjima. Nisam ni ja, ali s tobom mi je

sve nekako prirodno. I da se sad skinemo goli i tako sedimo za stolom i pijemo piće, verujem da bih mislio kako je to u redu.

Za trenutak su prešli na neke druge teme i pravili se da su zaboravili o čemu su pričali. Otpratio ju je do hotela i na ulazu dugo ljubio. Želela ga je, a znala je da i on želi nju, no nije se usudila da poklekne pred svojim željama i da ga pozove u sobu. Ni on to nije zahtevao.

– Možemo li sutra da ponovimo šetnju i ove poljupce?

– Bilo bi lepo.

– Doći ću ovde u hotel u osam, nemoj slučajno da večeraš.

– Važi.

– Lepo spavaj.

– I ti.

Jedva su se odvojili. Kad je došla u sobu, prvo se bacila na krevet i zarila glavu u jastuk kako ne bi vrisnula od sreće. Srce joj je bilo živo, telo joj je bilo željno, glava joj je bila u haosu, sva je cvetala i bujala. Jedva je čekala da prođe ta noć i da dođe osam sati uveče, pa da ga vidi, da stavi svoju ruku pod njegovu i dozvoli da je vodi gde god mu padne na pamet.

Zazvonio je mobilni baš kad je završila s tuširanjem. Prepoznala je Brankov broj. Prošlo je jedan sat posle ponoći, a to nikako nije bilo vreme kad bi on mogao da je pozove. Javila se. Čulo se da je u nekoj kafani, treštali su neki narodnjaci, a od žamora nije mogla da prepozna o kojoj pesmi se tačno radi.

– Evo me na kumovom rođendanu, pa sam morao da te nazovem. Nedostaje mi tvoj glas.

– Branko, kako možeš...?

– Nije ona tu. Bolela ju je glava, pa je otišla ranije kući.

ONA! Ne zna ni ime Brankove žene, ali kad se kaže ONA, sve je jasno.

– Kako je tebi tamo?

– Dobro. Odmaram se.

– Misliš li na mene?

Progutala je knedlu.

– Onoliko koliko je dovoljno.

– Škrta si na rečima, ali meni je važno da ću te ubrzo videti. Hoćeš da dođem po tebe na stanicu?

– Ne, nemoj! Dolazim kasno noću u petak.

– Onda te zovem u subotu, videću da nekako izmuvam da ceo dan možemo da provedemo zajedno.

– Dobro. Čućemo se.

– Ljubim te.

– Ćao.

Prekinula je vezu ljuta što mu se uopšte javila na telefon. Pokvario joj je današnji dan. Slagala ga je da dolazi kasno noću u petak jer nije želela da ga vidi. Pomisao da bi morala da ljubi njega posle Borisa činila joj se užasnom. Da nije sreća neodoljivog muškarca, sigurno bi se radovala ili bar likovala što ju je Branko zvao. To bi bio dokaz da misli na nju i da nije sve samo avantura vezana za seks koja u sebi nema bar malo čežnje i nedostajanja. Međutim, sad joj to ništa više nije značilo.

Intenzivno je počela da misli o Borisu, vraćajući u mislima svaki trenutak proveden s njim. Trebalo joj je desetak minuta da zaboravi da neki Branko uopšte postoji. Naredna dva dana proleteli su u iščekivanju noći u kojima bi se prepuštala zaljubljenosti i beskrajno uživala u Borisovoj pažnji. Večerali bi i odlazili u duge šetnje, nalazili skrovita mesta i ljubili se dok ne bi ostali bez daha. Vraćala bi se kasno u sobu i posmatrala nabubrele i jarko crvene usne koje su odavale sve te poljupce. Bila je presrećna, letela je, smejala se, a sebe je uhvatila kako razmišlja onako kako je razmišljala kad se zaljubila prvi put u svojoj petnaestoj godini. Tačnije, nije razmišljala ni o čemu.

Onda je usledio poslednji dan njenog boravka u banji. Ceo dan je bila na iglicama, znajući da će ga uveče videti, a da već sutra ima razloga da se brine i pita je li sve bila samo bajka koju je proživela i odživela ili nešto ipak može da se nastavi.

Na večeri je bila raspoložena, ali kad su kasnije otišli u šetnju i seli na jednu skrivenu klupu, uhvatila ju je tuga zbog rastanka. Boris je to primetio.

– Odjednom si mi loše volje. Je li ti hladno?

– S tobom? Ne, nije.

– Pa šta je onda, mazo?

– Žao mi je što odlazim sutra.

– I meni je, ali ubrzo ću i ja kući, pa ćemo se opet videti.

– Znam to, samo...

Nije znala kako da izgovori ono što joj je na srcu. Kako da mu kaže da ju je strah da će kod kuće sve imati manju čar, da je to možda za njega bila samo slatka avantura ovde gde bi mu inače noći bile dosadne i prazne, i kako je tamo gde stanuju moguće izgubiti iluzije stvorene pod jesenjim nebom u banji?!

– Šta? Kaži mi šta te muči?

– Ništa.

– Ne, moraš da mi kažeš, nemoj ništa da mi prećutkuješ.

– Ma, ništa. Stvarno ništa.

Počela je da ga ljubi strasno i tako je sprečila sva njegova dalja zapitkivanja. Nije imala prava da ga nakon tako kratkog poznanstva

opterećuje budućnošću. Prosto je morala da se pomiri sa svim što se bude ili ne bude desilo. Znala je da će svejedno sutra patiti i čeznuti, nadati se i kajati, kako god okrene.

Kad ju je ispratio do hotela, po običaju ju je uhvatio oko struka i dugo ljubio.

– Javi mi se čim sutra stigneš kući. A kad se ja vratim, vodim te na najbolje kuvano vino kod jednog mog prijatelja koji drži sjajan restoran.

– Važi se.

– Ova banja će od sutra za mene ponovo ostati bez sjaja.

Uživala je u njegovim rečima i poljupcima. Donela je odluku oko koje se lomila cele večeri.

– Želela bih da ti nešto poklonim za rastanak.

– Govoriš kao da se više nećemo videti, Tanja. Imam utisak da mi skrivaš nešto stvarno važno...

– Ne, zaista hoću nešto da ti poklonim.

– Šta?

– Sebe.

Gledali su se, a to je bilo dovoljno da se sporazumeju. Krenuli su zajedno ka ulazu vratima hotela držeći se za ruke. Povratak kući ju je činio ravnodušnom. Sama sebi je delovala otupelo, kao da joj je srce ostalo u banji i kao da ga više ništa ne može obradovati. Stan u kome je živela tolike godine nekako se smanjio, smetale su joj sitnice koje nekad nije ni primećivala, a kad ju je Branko zvao, nije se javila na telefon. Trebala joj je samoća u kojoj bi mogla da shvati šta je sama sebi uradila.

Prethodna noć provedena u strasti i Borisovim rukama bila je kao san.

Njegova nežnost ju je iznenadila – tako snažan i jak muškarac umeo je da je dodiruje poput perceta i da bude strpljiv u njenom zadovoljstvu. Ostao je do ranih jutarnjih sati i ljubio svaki deo njenog tela. Međutim, kad je ostala sama, shvatila je da se zaljubila. Takva opsesivna ljubav u njenim godinama mogla je da bude opasna. Dolazak kući ju je još više uverio u to. Sva njena živahnost, energija i poletnost koju je osećala u banji, nestala je. Hodala je kao zombi i samo čekala veče kad je znala da nije na treningu da bi mu čula glas.

Međutim, kad je bilo osam sati, Tanja je izgubila hrabrost. Sedela je pored telefona i buljila u njega, pitajući se šta joj je činiti. Sad su oni dani provedeni s njim izgledali tako daleko, tako nerealno da joj se učinilo kako je svemu dala preveliki značaj, kako je uveličala njegove reči i sjaj u njegovim očima, kako on i nije bio toliko zainteresovan koliko je ona uvertela sebi u glavu. I nije ga pozvala, već je rekla sebi da će je on pozvati ako mu

je stalo. Tako je do ponoći držala mobilni telefon u ruci, iako nije zazvonio baš ni jedan put.

Uspela je da zaspi, ali i u snu se pojavio Borisov lik, tako da je naredno jutro dočekala nervozna, iscrpljena i strahovito razočarana. Znala je da je svemu kraj. Život se vratio u poznate tokove. Tanja je sebe bodrila da je jaka i da sve može da prevaziđe i izdrži, ali bi ponekad padala u depresiju i plakala bi kao kiša. Od Borisa više nije mogla da veruje u ljubav. Da mu je stalo, on bi je pozvao bar da vidi kako je stigla, ali kako se to nije desilo, morala je da se odrekne i poslednje nade da je negde čeka nova ljubav i novi brak. Ako se i bude opet udala, mislila je, to će biti zato što joj neko odgovara da s njim ubije samoću, a ne zato što će ga ludo voleti.

Branka je jedno vreme izbegavala, ali na kraju je pokušala da nađe utehu u njemu. Nastavili su da se viđaju kao i pre odlaska u banju, mada je primećivala da Branko sve više postaje vezan za nju i da sve češće nalazi vreme da se vide. Bilo joj je svejedno, njeno srce je odbacivalo svaku mogućnost da doživi neka dublja osećanja. Borisa je izbacivala iz glave kad god bi se tu uvukao protiv njene volje i nakon tri meseca moglo se reći da je stala na svoje noge i da je uspela da kontroliše emocije.

Nikome nije govorila o tome šta joj se desilo na kratkom odmoru, čak ni Olgi. Čuvala je tu tajnu kao nešto najsramoćnije i najluđe što je mogla da učini u svom životu. Jednoličan posao za poštanskim šalterom se nastavio, a dani su opet bili bez nekog pravog smisla. Konačno je došlo proleće. Tanja je volela sunce i toplotu, pa je s prvim prijatnim danima osećala malo više energije nego u prethodnom periodu. Kako se preko zime ugojila tri kilograma, rešila je da svake nedelje po dva sata šeta gradskim kejom koji odavno nije bio zanimljiv njenim sugrađanima jer je bio divlji i nije imao kafiće kao neki drugi delovi grada.

Jednog nedeljnog popodneva obukla je trenerku, obula patike i otišla na kej. Uživala je u mirisu reke i tek procvalog divljeg cveća. Nekoliko glisera je jurilo pored nje i zavidela je mladim devojkama kojima su se kose vijorile na vetru i čiji se smeh čuo nadaleko.

Jedan muškarac joj je išao u susret. Osetila je neku vrstu neprijatnosti, nalik onoj kada žena uđe u kafanu gde su sve sami muškarci. Šetnja po keju zahteva društvo, bar kad su žene u pitanju, zato je spustila glavu dok joj se nepoznati približavao. Međutim, na samo korak da se mimoiđu, čula je svoje ime.

– Tanja?

Nije morala ni da pogleda a da prepozna čiji je glas.

– Borise?

– Ne mogu da verujem da sam te ovde sreo.

I sama je delila tu nevericu, ali pogled na njega činio ju je užasno ranjivom. Htela je da na njegov osmeh uzvratí osmehom, čak su i usne same počele da se krive, no setila se svih onih dana u kojima je patila zbog njega i kajala se što mu se prepustila, što je spavala s njim, a on se nije potrudio da je pronađe. Zato se uozbiljila, ohladila i srce i glas, sakrila sjaj u očima i tako bezlično i bezdušno stajala ispred njega.

– Eto, šetam.

– I ja...

– Dobro, drago mi je što sam te videla. Čao.

Prošla je pored njega, ali on je krenuo za njom tako da je morala da zastane.

– Tanja, čekaj! Zašto si tako zvanična sa mnom?

– Izvini, ali imam još malo vremena za šetnju, jer moram da se vratim kući.

– Mogu li da šetam sa tobom?

– Radije ne.

– Tanja, jesam li ja tebi nešto loše učinio kad se tako hladno ponašaš prema meni?

Bože, još pita, pomislila je, ali se suzdržala da ne pokaže sav bes i očaj što je posle zajedničke noći nikada nije pozvao. Morala je brzo da ga se oslobodi, jer je bila slaba na njega i svakog časa je pretila opasnost da otkrije koliko ju je povredio.

– Nisi ništa, naravno. Hoću malo da budem sama. Donosim važnu životnu odluku.

– Koju?

– Da li da se udam. Zaprošena sam.

Videla je da se njegova boja očiju na trenutak promenila, kao da je protutnjao sivi oblak kroz zenice. Pružio joj je ruku.

– Ako je tako, čestitam ukoliko si rešila da odgovoriš na prosidbu pozitivno.

– Hvala ti, verovatno hoću.

– Da, tako nešto sam i slutio... Onda neću da smetam. Želim ti sve najbolje u životu.

– I ja tebi.

Okrenuo se i brzim korakom odaljio. Gledala je za njim, pitajući se šta je značila njegova rečenica da je tako nešto i slutio. Kad je shvatila da opet u rečima traži dublji smisao nego što one realno imaju, krenula je napred. Nije smela da misli kako se zaista oseća, samo je sebi ponavljala da je sve dobro završeno i da mu je pokazala da je i ona samo želela avanturu u banji. Prvo se osećala pobednički, ali kasnije, kad je stigla kući, ponovo je zaplakala što se sve nije završilo drugačije. Letnje vrućine su nagoveštavale dugo i toplo leto. Grad je uzavreo, beton se topio pod nemilosrdnim

suncem, ali Tanja je užurbano hodala po prodavnicama i tražila adekvatan poklon za jednog muškarca. Prošlo je pet godina od poslednjeg susreta sa Borisom i moglo se reći da je sasvim zaboravila da je ikad protutnjao njenim životom i napravio lom. Jednom ga je videla u novinama i pročitala da je postao trener drugorazrednog nemačkog kluba.

Više ni Branko nije bio u njenom životu. Trajali su više od dve godine, a onda je nešto u Tanji puklo, počeo je da joj se gadi i sve češće je razmišljala o osećanjima njegove žene. Kad mu je rekla da ga ostavlja jer joj više ništa ne znači, Branko se ponašao kao uvređeni, sujetni muškarac i izrekao je mnogo ružnih reči, tako da je njihov poslednji susret doneo večito neprijateljstvo. Onda je naišao Milan, arhitekta s lepim manirima i smirenošću koja pleni. Udvarao joj se za šalterom, a Tanja ga je u prvo vreme odbijala. Bio je deset godina stariji od nje, ali je imao sportske navike i zdrav način života tako da se ta razlika nije videla. U stvari, Tanja nije htela više da se vezuje za muškarce, pogotovo ne za one koji joj na prvi pogled ne bude lupanje srca i prema kojima je u startu ravnodušna. No, Milan je bio uporan čovek i na kraju je uspeo da je nagovori na jedan izlazak. Bili su prijatelji više od šest meseci, mada se znalo da on čeka njenu odluku da mu se da i kao žena. Tanja ga je zavolela ljubavlju koja se oseća za nežnog i pažljivog muškarca i na kraju je shvatila da boljeg od Milana ne može da nađe, da je apsurdno da čeka na one čuvene leptiriće, pa je rešila da mu pruži šansu.

Tog dana mu je bio rođendan i tražila je neki adekvatan poklon za svog dragog. Predosećala je da će je uskoro Milan zaprositi i bojala se toga. Znala je da će reći „da“, nije imala zašto da ga odbije, ali ipak se nešto u njoj protivilo, neki nesvesni deo razuma ili možda srca.

Posle više od dva sata šetkanja od radnje do radnje, našla je predivan muški sat i odlučila da ga kupi. Milan ju je dočekao u svom ogromnom stanu u centru, obučen previše svečano za večeru u kućnom ambijentu, ali Tanja mu to nije zamerila. Strašno je pazio na svoj izgled i nije dopuštao da ga bilo ko vidi u lošem izdanju. Obradovao se poklonu kao malo dete, a s druge strane Tanja je bila zadivljena kako je dekorisao sto na kome je bila večera kao u najelitnijim restoranima, sa svećama, fantastično aranžiranim detaljima i vinom koje se hladilo na ledu.

– Prvi put sam spremao rakove i nadam se da će ti se dopasti.

Nije u to sumnjala jer se Milan odavno pokazao kao sjajan kuvar. Dok su večerali, razmišljala je o njihovom odnosu. On je bio nežnja i mada je imao mnogo veza, nikad se nije odlučio za brak. Očigledno se strašno zaljubio u nju i imao ozbiljne namere. Činio joj je svaki trenutak udobnim i na njega je mogla da se osloni u svako doba dana i noći. Nije bio neki naročit ljubavnik,

ali Tanja je mislila da nakon Borisa i one jedne noći u njegovom naručju nikad i neće biti boljih. Bio je i bogat, uspešan i darežljiv, tako da joj ništa ne bi falilo ako bi rešila da ostane s njim do kraja života.

Kad su završili s jelom, Milan je izneo sladoled preliven čokoladom. Posle samo nekoliko kašika Tanja se zagrcnula. Neki veliki komad metala našao joj se u ustima. Ispljunula ga je uplašena i videla prsten. Milan je privukao stolicu, a na licu mu je bio osmeh izvinjenja.

– Oprosti, hteo sam da bude neka fora, ali mi nije palo na pamet da ga nećeš videti, već da ćeš ga progutati.

Uzeo je prsten i obrisao ga salvetom, a onda ga pružio ka njoj.

– Šta ovo znači?

– Mislim da je jasno, Tanjuška. Voleo bih da se udaš za mene jer sad znam da si ti žena mog života.

Tanja je u sebi osetila čudan užas. Gledala je čas u prsten, čas u Milanove oči, ne znajući šta da kaže. Nije ga volela, ali bilo je kasno da čeka princa na belom konju i ljubav iz knjiga. Htela je da zaplače. Milan nije zasluživao da vidi kolebanje na njenom licu. Nasmejala se, odglumivši sreću kako je najbolje umela. Pružila je ruku.

– Stavi ga.

Milan nije skrivao nevericu. Duboko u njemu postojala je doza straha da će biti odbijen, a sad kad mu se želja ispunjavala, prosto je sijao od uzbuđenja.

– Pristaješ?

– Naravno, dragi.

– Sad te verim, a venčanje će biti nešto što nikad nećeš zaboraviti.

Poljubili su se, a prsten je ostao na njenom prstu. Venčanje je određeno za jesen. Milanov plan je bio da to obave mirno, bez mnogo ljudi i da odmah krenu na svadbeno putovanje. Za Tanju je destinacija medenog meseca morala da ostane tajna sve do poslednjeg trenutka, ali nagađala je da je u pitanju jedno od egzotičnih ostrva sa belim peskom. Imala je još čitavo leto pred sobom. Rad u pošti ju je sve više zamarao, tako da je rešila i da nakon udaje prestane tu da radi. Milan je insistirao na tome, bio je dovoljno bogat da sam hrani malu porodicu, a i često je putovao i želeo je da ona svuda bude njegova pratilja. Iako Tanja nije bila pobornik toga da žena zavisi od muža, rešila je da ide i tu protiv sebe i da olakša sebi drugu polovinu života. Nakon završetka smene otišla je do Olge. Ta žena je već tri godine radila u jednoj banci, ali i nakon odlaska iz pošte ostale su u kontaktu. Na svu sreću, Mateja je bio na lečenju i polako se vraćao u normalan život. Imao je devojku, radio je u jednoj kladionici, tako da je Olga bila presrećna. Sele su uz hladan sok i razglabale o raznim temama i aktuelnostima.

– Nikako da ti kažem šta se desilo, sve odlazimo u neke druge teme, a ovo

je mnogo važnije.

– Šta to?

– Sećaš se kad sam dobila ono nagradno putovanje u Vrnjačku banju? Ima tome nekih četiri godine, možda i više.

– Ima pet.

– Kako ti dobro pamtiš!

Tanja se gorko nasmejala, ali ništa nije rekla. Naravno da je pamtila to putovanje, a silno je želela da ga zaboravi.

– Možeš li da zamisliš da sam pre dva meseca opet rešavala neku ukrštenicu i pogodi šta se desilo?

– Nije valjda da si ponovo dobila neku nagradu?

– Da! A što je najsmešnije opet sam dobila boravak u Vrnjačkoj banji sedam dana!

I Tanja se iznenadila, bila je to ogromna slučajnost.

– Pa, Olga, izgleda da ti banje idu od ruke.

– Da, da. I mislila sam da bi ovaj put mogle da odemo zajedno kad nam se prošli put nije dalo.

Tanja se zamislila. Rekla je sebi da više nikada neće otići u to mesto. Znala je da ga tamo neće sresti, ali ipak se plašila uspomena.

– Ja ne bih, Olga.

– Zašto?

– Prosto ne bih.

– Ali ti si prošli put meni govorila da mi je neophodan put. Sad ja govorim tebi, pogotovo što si na pragu bračnog života i možda si poslednji put u mogućnosti da negde odeš sama.

– Ne znam, ne bih.

– Molim te, Tanja. Zbog mene.

Volela je Olgu i znala je da i Olga voli nju. Dugovala je na neki način toj ženi da bar odu zajedno na putovanje. Olga je bila tu kad god joj je bilo potrebno, može se reći da joj je bila najbolja prijateljica.

– U redu. Ići ćemo.

– Baš se radujem!

Nešto kasnije, kad se vratila kući, pomislila je kako je pogrešila, ali se nadala da je prošlo dovoljno vremena da ne bude suviše povređena uspomena koje je vezuju za Vrnjačku banju. Činilo se da se u banji ništa bitnije nije promenilo osim što je bilo mnogo više ljudi nego što je Tanja pamtila. Prepoznavala je ulice po kojima je šetala sa Borisom, krošnje pod kojima su se ljubili, a sva sreća da Olga i ona nisu odsele u istom hotelu gde je provela noć s njim. Milan je teška srca prihvatio činjenicu da je neće videti sedam dana, ali predstojeća svadba mu je ipak ublažila ljubomoru za

koju Tanja i nije znala da je oseća. Po ceo dan su dve žene šetale, ispijale kafe po lokalima i uživale na suncu. Tanja je prvi dan otišla na bazen i relaksirala se. Četvrtog dana shvatila je da uživa i pored toga što je Vrnjačka banja za nju bila „klizav teren“.

Četvrtog dana uveče sedele su u malom restoranu uređenom u narodnom stilu i uživale u roštilju i vrućoj pogači. Obe su bile sjajno raspoložene i ogovarale su dva starija gospodina koja su im se prethodnih dana u hotelu pokušali da im se približe. Taman što su naručile kuvano vino, vrata restorana su se otvorila i glasan smeh nekolicine ljudi ih je potakao da pogledaju u veselo društvo. Tanja je prebledela. Dve žene i dva muškarca njenih godina smestili su se za sto pored njihovog, a onaj koji joj je doneo užasnutost bio je okrenut leđima. Gledala je u Borisovo teme i pitala se zašto je sudbina stavlja na muke. Pored njega je sela natapirana crna žena i videlo se da između nje i Borisa nešto postoji jer je njena ruka stalno doticala njegovo rame. Osim što su mu se u kosi pojavile sede kao da se ništa bitnije nije izmenio. Mogao je imati par kilograma više, ali i to mu je dobro stajalo.

Olga je opazila promenu na Tanjinom licu.

– Šta se desilo? Poznaješ nekog od njih?

– Molim te, zovi konobara, moramo da idemo.

– Šta je bilo? Zašto?

– Sve ću ti objasniti, samo ne sad, molim te. Moramo što pre da odemo.

Olga više nije postavljala pitanja, pozvala je pokretom ruke konobara i platila su račun. Tanja se samo nadala da će proći što pre pored dva para i da Boris neće obratiti pažnju na dve žene koje upravo odlaze. Taman kad je užurbano ustala, on se radoznalo okrenuo. Pogledi su im se sreli, i on se iskreno iznenadio. Taj uzajamni pogled je trajao svega nekoliko sekundi, ali su prećutali da se poznaju. Izašla je napolje i skoro trčecim korakom pojurila, navodeći Olgu da je prati u tom trku.

U hotelu joj je sve ispričala, izjadala se i isplakala.

– Nije trebalo da dolazim. Znala sam da je to pogrešno.

– Tanjice, možda je to dobro. Sudbina ti ništa ne namešta slučajno.

– Ta sudbina hoće da ja patim!

Do dugo u noć dve žene su pričale, ali utehe nije bilo. Sutradan je Olga osetila bolove u mišićima. Kad je trebalo da krenu u uobičajenu popodnevnu šetnju, Olga je rekla da bi volela da ostane u sobi kako bi uveče mogle da izađu zajedno. Zbog toga je Tanja rešila da sama ode do trafike i kupi neke novine.

Ljudi su uživali u toplom popodnevju i šetali se kao mravi po banji. Tanja je već prepoznavala neke koje je stalno sretala, čak se nekima i javila u

prolazu. A onda je ugledala poznato lice. Išao joj je u susret, ozbiljan, lep, zgodan. Nije znala kako da ga izbegne. Našli su se na korak jedno od drugog i stali. Noge su joj klecnule.

– Neverovatno da se opet srećemo ovde. Zdravo, Tanja.

– Zdravo, Borise.

– Sinoć kad sam te video, mislio sam da sanjam. Sad znam da sam ipak budan.

– Noćna mora, zar ne?

– Kako za koga. Meni nije, mada bi trebalo da bude.

Videla je kako posmatra njen verenički prsten.

– Burma se ne nosi na toj ruci.

– Znam. Nisam se još udala.

– Nisi?

– Ali hoću na jesen.

Pogledala je njegovu ruku. On nije imao burmu i odahnula je, ko zna iz kog razloga.

– Otkud ti ovde?

– Došla sam da se odmorim s prijateljicom. A ti?

– Tu sam s prijateljima.

– Da, videla sam.

Više nisu imali šta da kažu jedno drugom, samo su se gledali. Tanja je rešila da prva prekine to mučenje.

– Drago mi je da sam te videla. Zdravo.

– Samo to imaš da mi kažeš posle pet godina?

I on je brojao godine, pomislila je.

– A šta bi trebalo da kažem, Borise?

– Bilo šta. Samo ne da odeš tako.

Želela je da ga poljubi. Njegova blizina je delovala na nju isto kao i pre pet godina, mada je sad znala da ne sme da učini bilo šta.

– Nemam šta da kažem.

– Sad smo bezopasni jedno po drugo. Možda bi mogla makar da mi priznaš zašto mi se nikad nisi javila?

– Zašto se ti meni nisi javio?

– Koliko se sećam, a siguran sam da to nikad neću zaboraviti, rekla si da ćeš me zvati čim dođeš kući.

– A kad te nisam nazvala, ti si slegao ramenima i krenuo dalje?

– Bože, Tanja, šta pričaš?!

– Pričam kako jeste. Mogao si da pomisliš da mi se nešto desilo, da je autobus kojim sam išla sleteo s puta, da sam povređena, bilo šta, i da me pozoveš da vidiš kako sam.

– Tvoj autobus je stigao na vreme i sve je bilo u redu. To sam proverio, zvao sam autobusku stanicu.

Ovo ju je iznenadilo, ali nije htela da mu pruži način da se opravda.

– A što me nisi pozvao?

– Slutio sam da me više nećeš nikad pozvati. Poslednje noći si bila čudna, kao da si htela nešto da mi kažeš, a nisi mogla. Čak mi se činilo da si me pozvala u hotelsku sobu da bi se na taj način oprostila sa mnom.

– Jesam u neku ruku, jer sam naslutila da me nikad nećeš zvati.

– Kao dva ovna na brvnu! Izgleda da je sve bio nesporazum. Ja sam mislio da ti imaš nekog i da mi to nisi rekla.

– A ja sam mislila da sam ti samo avantura.

Odjednom su njihovi pogledi govorili da su shvatili sve. Tanja nije mogla da veruje da je pet godina bila u zabludi, da je sebi nanela toliko patnje samo zato jer nije one noći pitala šta će biti dalje s njima.

– Borise, nema smisla... Više nije važno.

– Kad sam te sreo na keju, da li si mi govorila istinu?

– Da se udajem? Ne. Lagala sam da bih te što pre udaljila od sebe. Mrzela sam te jer sam mislila da si me odbacio.

– Bože!

Ćutali su neko vreme. Tanji je neka bol pritiskala srce. Morala je da sve to ostavi u prošlosti, zato je prva prekinula tu tišinu.

– Nije važno, šta je bilo, bilo je. Vreme ne možemo vratiti. Ionako je kasno. Boris ju je pogledao čudno.

– Zašto misliš da je kasno?

– Očito ti imaš nekog pored sebe, videla sam sinoć da je ona crna žena tvoj par.

Uzdahnuo je.

– Da. S njom sam dve godine.

– Eto. A i ja se udajem, ali ovaj put stvarno. Vidiš, kasno je.

– Nikad nije kasno.

Poljubac ju je zatekao. Nije se branila. Prepustila mu se, kao da je on jedino važan u tom trenutku. Kad su im se usne razdvojile, na njenom licu je bilo suza.

– Nemoj to da mi radiš, Borise. Ja sam samo jedna slaba žena koja vapi za ljubavlju ceo život, a kad je pronađe, ne ume da joj se prepusti. Sad kad više ne verujem u čuda i kad sam rešila da umrem kraj čoveka koji me mnogo voli, pojavljuješ se i sve mi remetiš. Nemoj, molim te, samo me ostavi na miru. Ako se i sretnemo, okreni glavu. Molim te.

Već u narednom trenutku trčala je ka hotelu. Nije ga više srela, ali to joj nije olakšalo preostalih dva dana u banji. Jedva je dočekala da se vrati kući i da

se privije uz Milana. Iako je non-stop mislila o Borisu, trudila se da Milan ne primeti promenu u njenom ponašanju. Leto se bližilo kraju, a time se i dan venčanja primicao. Bila je sve uzbuđenija.

Prvog septembra, mesec dana pred svadbu, vratila se kući s poslednjeg dana na poslu. Dala je otkaz i tog dana častila sve koleginice kolačima i pićem, što je zamenjivalo devojačko veče koje nije htela da pravi. Nije se osećala devojkom.

Skuvala je čaj, upalila TV i zagledala se u neku južnoameričku seriju. Zazvonio joj je mobilni telefon. Bila je sigurna da je Milan zove, pa nije obratila pažnju na broj sa displeja.

– Halo?

– Dobar dan, da li je to još uvek Tanjin broj?

– Da, jeste. Ja sam Tanja. Ko je to?

Sledila je mala pauza.

– Ovde Boris.

Okrenula joj se soba.

– Ti? Otkud?

– Kako si?

– Dobro. Zašto me zoveš?

– Ne znam ni sam. Mislim na tebe i sanjam te skoro svake noći. Pokušao sam na sve načine da te izbacim iz glave, ali ne ide. Mislio sam ako te čujem i ako budeš gruba prema meni, da ću napokon shvatiti da ne smem više da te želim.

Ćutala je. Slušala je te reči i nije znala da li da se smeje od sreće ili da plače od očajanja.

– Tanja? Tu si?

– Da... tu sam.

– Reci mi da sam magarac, da sam budala, da te ostavim na miru. Reci mi da voliš drugog i da zaboravim ovaj broj. Reci mi bilo šta da me oteraš.

Htela je, ali srce je bilo jače od razuma.

– Ne mogu... Borise... Ne mogu.

– Bože...

Činilo se da su minuti prošli u ćutanju. Svako je sa svoje strane žice tražio rešenje.

– Tanja, želiš li da me vidiš?

Setila se Milana, njegovih večera skuvanih s ljubavlju, prstena na ruci, svadbenog putovanja u najavi, venčаницe koju je izabrala u skladu sa svojim godinama, stana koji su renovirali da bi se tamo uselila nakon medenog meseca. A onda se setila Vrnjačke banje, kiše, vina i gustog soka, klupe, poljubaca i mraka hotelske sobe.

– Želim. Ne bi trebalo, ali želim da te vidim. Moram da te vidim.

– Kad? Odmah?

– Da. Dođi. Zapiši adresu...Nisu mnogo govorili kad je stigao posle dvadesetak minuta. Samo su se bacili jedno na drugo kao gladne zveri. Nedostajao joj je osećaj da plače od sreće, ljubav koja ju je obuzimala. Gledala ga je kao boga, plašeći se da bi sve to mogao biti san i da će se trgnuti u svom krevetu sama samcata, sa bolom i sećanjem na prošlost. Delovalo je kao da Boris to isto oseća. Njihova strast bila je jednaka ljubavi koju su razmenjivali pogledima. Tanji se činilo da će umreti na Borisovim rukama, a da ni trenutka neće zažaliti zbog toga.

Kad se ujutru probudila, nije ga bilo, ali je našla cedulju pored kreveta.

„Ljubavi, morao sam rano da odem, imam pregovore s jednim timom oko novog angažmana. Zvaću te popodne i vodim te na večeru. Bila je ovo predivna noć. Volim te.“

Nasmešila se u prvom trenutku, ali ju je ubrzo uhvatila panika. Šta ona to radi? Gde joj je pamet? Kako može mesec dana pred venčanje da se tako ponaša, da spava sa drugim muškarcem?

Prethodne noći, pre nego što je došao Boris, javila je Milanu da je umorna i rekla mu da će spavati. On joj je verovao, a ona se ponašala kao raskalašna bludnica kojoj ništa nije sveto.

Pocepala je cedulju. Hodala je po kući kao lavica, govoreći naglas sama sebi kako više ne sme da se prepušta Borisu, kako ne bi trebalo da mu se javlja na telefon i kako mora da se sredi do svadbe. Kajala se i pozvala je Milana. On je bio na jednom placu na kome je trebalo da se gradi tržni centar po njegovom nacrtu, ali kad ga je pitala da li će negde zajedno da ručaju, odmah je pristao. Maksimalno se doterala, želeći da se na taj način iskupi sama pred sobom i da Milanu pokaže da želi da se uda za njega. Nešto kasnije, dok su skupljali s tanjira poslednje komade ukusnog bifteka, Milan je postavio neobično pitanje.

– Srećo moja, da li se nekad preispituješ oko našeg budućeg braka?

Tanji nije promaklo da Milanova ozbiljnost u glasu pokazuje i nesigurnost u njena osećanja. Činila je sve da za vreme tog ručka pokazuje da joj je stalo, skrivajući tako krivicu što je još prethodne noći dozvolila Borisu da joj zauzme i srce i krevet. Međutim, nije znala gde se to pred Milanom odala.

– Zašto me to pitaš? Zar misliš da nisam sigurna u svoje odluke?

– Ne, ne, ti si zrela osoba i ne sumnjam da o svakoj svojoj odluci dobro razmisliš pre nego je doneseš. Ipak, u tebi postoji nešto što me natera da pomislim kako nesvesno potiskuješ nešto što bi moglo sve da promeni. Milan je bio arhitekta, ali tog trenutka se Tanji učinilo da sedi pred jednim vrlo pronicljivim psihijatrom.

– Po čemu si to zaključio?

– Pogled ti odluta na sekund, dva. Ti možda toga nisi ni svesna, a i mnogi ljudi to ne bi zapazili. Ja te mnogo volim i zapažam svaki izraz tvog lica jer te posmatram, analiziram, jer hoću da upoznam svaki tvoj delić. Taj pogled u prazno me brine. Danas si mnogo češće tako gledala.

– Danas? Ja baš mislim da sam danas bila sjajne volje.

– Jesi, samo se taj pogled na trenutke mešao.

– Znaš, mislim da preteruješ u tom analiziranju. A što se tiče venčanja, nemoj da ti pada na pamet da misliš kako se predomišljam ili kako ga ne želim dovoljno. Želim ga i biće ga i tvoja sam nevesta.

Milan je preko stola uzeo njenu ruku, prineo je usnama i poljubio.

– Bio bih najnesrećniji čovek na svetu kad ne bi bila moja nevesta.

Tanja ga je s nežnošću pogledala, ali je nešto neprijatno prošlo njenom kičmom, nalik na opomenu. Kad se vratila kući, nije znala šta će dalje da radi. Uzimala je telefon u ruke, razmišljala da li da pozove Borisa i odmah mu kaže da više ne želi da se sretne s njim ili da čeka njegov poziv da bi mu to saopštila. Takođe nije znala da li da to bude kratak i grub monolog – par tvrdih reči izgovorenih hladnim glasom, ili da bude otvoren, ljudski dijalog u kome će mu natenane objasniti da je sve između njih besmisleno. Znala je da je podeljena, da joj je razum na Milanovoj strani, a da sve ostalo navija za Borisa, samo što ju je životno iskustvo učilo da srce i čula retko kad donesu pravu odluku ako se razum buni.

Negde oko osam sati Boris je došao pravo na vrata. Nije je pozvao, samo je došao. Otvorila mu je spremna da saspe bujicu ružnih reči, da mu kaže kako on nema prava da dolazi kad mu se prohte, ali kad ju je zagrlio držeći u ruci buket divljeg cveća, sve reči su nestale u poljupcima. Odmah su se bacili na krevet, strast je pomerila vreme donošenja odluka, a razum je čekao da srce i čula budu napojeni.

Dva sata kasnije ležali su goli u krevetu i gledali u plafon. Njihove noge su se preplitale, a Tanjina glava je bila naslonjena na Borisovo rame.

– O čemu razmišljaš?

– O tebi, Tanja.

– Šta o meni?

– Kako je mnogo vremena izgubljeno.

Tanja se namrštila. Opet je razum počeo da progovara, da joj šapuće da sve to mora da prestane.

– Da, nije nam se dalo. Nismo bili suđeni jedno drugom.

– Mislim da sudbina nema veze s tim. Ona se zdušno potrudila da nas čak tri puta spoji, a mi smo krivci što nismo prepoznali važne stvari koje nas vezuju.

Ustala je, ogrnula se prekrivačem i odšetala do prozora. Napolju je bio mrak, ali je toliko automobila izašlo na ulice da su potpuno osvetlili trotoare, prolaznike, fasade i izloge. Gledala je jedan mladi par kako se ljubi na sred pešačkog prelaza. Pitala se šta je ona radila u njihovim godinama, da li je bila tako nestašna da nije marila za poglede prolaznika ili se čuvala da poludi i pobrljavi u starijim godinama i da ima dva muškarca – jednog za koga će se udati za mesec dana i drugog koga voli.

– Tanja, o čemu sad ti razmišljaš?

Nije se okrenula da ga pogleda jer da jeste, ne bi imala snage da mu kaže ono što je moralo da se izgovori. Zato je i dalje šetala pogledom po ulici, ali mu se obraćala tihim i odlučnim glasom, koji ne dozvoljava da bude prekinut u pola rečenice. Rekla mu je da ga voli, da je to bila ljubav na prvi pogled i da se strašno plašila da nije dovoljno dobra za njega, pa ga zato nije nazvala prvi put i tako sve iskomplikovala. Rekla mu je i da se samo pored njega oseća ženom koja je zadovoljna, koja oseća i kojoj se živi.

– Ali, Borise, ti znaš da se udajem. I udaću se. Tu nema dileme. Taj čovek je divan, voli me, pazi na mene, brine se o meni. On je najdivnije biće koje znam. Ne bih mu nikad učinila nešto što bi ga povredilo. Prosto ja nisam imala dovoljno ljubavi u svom životu, pa sam naučila da cenim kad me neko toliko voli.

– Ali ti njega ne voliš?

– Ne. Ne volim ga. Ali ću mu svejedno biti dobra žena. Smešno je, znam, da pričam to, a evo me pored drugog muškarca i to golog, mesec dana pred venčanje. Ne deluje pošteno, ali to je samo zato jer si ti u pitanju, neko poseban.

– Ja ne kažem da je ovo nepošteno što si malopre vodila ljubav sa mnom. Dokle god ne kažeš „da“, nije toliki greh biti sa drugim. Ti se tek pred matičarem ili oltarom obavežeš i nakon toga pripadaš samo jednom muškarcu. Druga stvar je nepoštena, Tanja. Ti kažeš da ceniš tog čoveka i njegovu ljubav prema tebi. Ali ja ne mislim da je to istina.

– Molim? Kako ne misliš?

– Tako što se udaješ za njega i daješ mu nadu da ga voliš i da ćeš nositi njegovo prezime i burmu iz ljubavi. A ti zapravo radiš samo zato jer tragaš za sigurnošću i jer nemaš više hrabrosti da se boriš za pravu ljubav. Prebledela je. Njegove reči su bile baš ono što ona nikad sama sebi nije smela da izgovori. Pokušala je da nađe neko opravdanje za sebe.

– Ja ću ga zavoleti. Ništa mu neće faliti, neću mu biti neverna. Brinuću se o njemu isto kao što bih se brinula za muškarca koga ludo volim.

– Ali tvoje ruke neće biti onako strasne kao što su bile pre nekoliko trenutaka, niti će tvoji poljupci biti tako halapljivi, telo ti neće biti tako

vrelo. Taj čovek će kad-tad shvatiti da mu to od tebe nedostaje i suočiće se s činjenicom da ga ne voliš, a biće to mnogo veće povređivanje od toga da si ga ostavila sad bez reči.

Tanja više nije htela da sluša. Vratila se u krevet i milovanjem prolongirala donošenje definitivne odluke. Narednih dve nedelje protekle su u potpunom emotivnom haosu. Preko dana se spremala za venčanje, viđala s Milanom i izigravala buduću nevestu koja se raduje predstojećoj svadbi, medenom mesecu i, konačno, braku. Uveče bi donosila tešku odluku da će, kad se pojavi Boris, završiti s njim ljubavnu priču i prevaru. Međutim, to se nije dešavalo. Svaki put kad bi ga videla, rekla bi sebi da će ga oterati sutra, a sutradan bi se ponavljalo ono od juče. Volela ga je toliko da je srce odnosilo svaku bitku nad zdravim razumom. Ipak, u njoj je bilo kajanja, haosa i potpune ojađenosti, ali je shvatala da nema kontrolu nad svojim postupcima kad je Boris u pitanju i brinula se kako će dočekati dan venčanja ako nastavi tako da sedi na dve stolice.

Boris je očekivao od nje da će napokon odlučiti da odustane od svadbe, ali nije je pritiskao, samo je bio uz nju kao da je znao da je samo prisustvo dovoljno da bi Tanja znala šta on od nje očekuje. U to vreme Milan je imao mnogo posla, što je olakšavalo da dvoje ljubavnika imaju svaku noć kao zajedničku, a preko dana je Boris odlazio na treninge ekipe koju je rešio da preuzme.

Samo dvanaest dana pred venčanje desilo se nešto što je konačno navelo Tanju da donese odluku.

Vratila se s večere na kojoj je bila s Milanom. Izvadila se na glavobolju kako bi izbegla odlazak u njegov stan i vođenje ljubavi. Nisu bili u krevetu od kad je Boris došao u njen život i Milan je osećao nezadovoljstvo, ali je prihvatio kao opravdanje to da je Tanja prilično nervozna pred jednim krupnim korakom u njenom životu. Boris je došao umoran, ali raspoložen i skupili su na kauču gledajući domaći film pun humora. Na pola filma zazvonio je njegov mobilni telefon. Tanja je mogla da čuje kratke Borisove odgovore, a kada je prekinuo vezu, videla ga je kako užurbano kupi svoje ključeve od kola i navlači tanku jaknu.

– Moram da idem. Ne verujem da ću se vraćati večeras. Videćemo se sutra. Izvini.

Prišao je da je poljubi, ali se ona odmakla.

– O čemu se radi? Šta je tako hitno?

Po izrazu Borisovog lica mogla je da shvati da se lomi da li da joj kaže istinu ili da prećuti. Gledao ju je kao da je preklinje da ne postavlja više pitanja.

Tanja je, međutim, osetila da je to trenutak koji mora da iskoristi.

– Reci mi?

- **Tanja, nešto je iskrsllo, pričaćemo sutra.**
- **Pričaćemo sutra, to je u redu, ali ja sad želim da znam razlog.**

Uzdahnuo je i spustio pogled.

- **Došla je Marija.**

- **Ko?**

- **Marija. Žena koja je bila sa mnom u Vrnjačkoj banji.**

- **Ah, ta... A baš sam se pitala gde je ona i šta je s njom.**

Tanja je govorila istinu. Nikad je nisu spomenuli, delovalo je kao da je Boris odmah eliminisao postojanje žene s kojom je bio u vezi dok nije sreo nju, pa zato nije htela ništa ni da ga pita. Sad je ta Marija došla kao duh u pravom trenutku.

- **Ona živi u Minhenu. Večeras je doputovala. Trebalo je da dođe tek za mesec dana, ali je rešila da me iznenadi jer nam je sutra godišnjica zabavljanja. Moram po nju, čeka me na aerodromu.**

- **Baš lepo... Iz mog zagrljaja u njen.**

- **I ti to radiš već duže vreme, šetaš od mene do onog arhitekta.**

- **U pravu si... I to nema smisla. Zato je najbolje da sad završimo svaku priču. Idi po tu svoju dragu Mariju, a ja ću da nastavim s mojim pripremama za venčanje i sretan život sa drugim muškarcem. Kad-tad je moralo da se reši. Ta tvoja je naslutila da je vreme da umeša svoje prste i razreši ovu bludnu situaciju.**

Boris je prišao i snažno je zagrljao. Otela se.

- **Ne diraj me. Kraj je.**

- **Molim te, nije vreme da sad pričamo, sešćemo sutra i sve ćemo da se dogovorimo.**

- **Nema sutra. Ne za nas dvoje.**

- **Ti bi bar trebalo da me razumeš, Tanja. Nije lako nekome s kim si tako dugo reći preko noći da si pronašao nekog iz prošlosti. Ni ti to nisi učinila, pa nisam ni ja. Potrebno je vreme.**

- **Nemamo mi vremena, Borise. Sve je ovo bila greška. Ja se udajem, ti slaviš godišnjicu. To je to.**

- **Ja ne želim da se ti udaš. Evo, sešću s Marijom i sve joj reći, daj mi samo dan, dva.**

- **Ne! Ništa joj nećeš reći. Ja se udajem i tu je kraj. I, molim te, nemoj više da dolaziš i da me zoveš.**

Gledali su se kao dve grabljivice koje se bore oko istog plena, oštro, pravo oči u oči.

- **Stvarno to misliš, Tanja?**

- **Da. Stvarno to mislim.**

Još nekoliko trenutaka su se tako opraštali, možda i nesvesni toga, a onda

se on naglo okrenuo i izašao iz stana. Isplakala se te noći, ali je na neki način osetila olakšanje što se sve završilo. Kako je bilo krenulo, vidala bi se s njim sve do zadnjeg dana pred venčanje i ko zna kakvu bi odluku donela. Možda bi Milana povredila i ostavila, a onda bi saznala da Boris još uvek ima neku drugu ženu pored sebe. Tek to bi je porazilo.

Nazvao ju je posle dva dana. Nije htela ništa više da mu kaže osim da ne želi da ga vidi i da je njena odluka da se uda konačna. Bilo joj je teško sve to da izgovori, ali je morala. Kasno je bilo da se bilo šta promeni.

Nekolicina ljudi je prisustvovala venčanju. Matičarka je brzo obavila svoju dužnost, kao da je i ona naslutila da lepa žena s ukrašenom punđom nije sasvim sretna u tom bitnom momentu. Olga ju je zagrlila i krišom joj obrisala suzu. Milanov najbolji prijatelj, takođe arhitekta, bio je kum, dok je Tanja odabrala Olgu za kumu. Nakon kratkog i uštogljenog ručka, mladenci su poleteli ka destinaciji medenog meseca. Tanja je već tad znala da je Milan izabrao Prag umesto egzotičnog ostrva i to je bilo razočarenje koje je jedva sakrila. Pitala se da li je previše idealizovala svog sadašnjeg muža. A Boris joj nije izlazio iz glave.

Treće večeri su se posvađali. Tanja je legla u veliku hotelsku kadu i prepustila se toploj vodi i muzici koja je dopirala iz skrivenih zvučnika. Milan je čekao za barom kod recepcije da bi otišli da prošetaju do Karlovog mosta, a onda i da večeraju u jednom sjajnom restoranu u blizini koju su otkrili. Tanja je zaboravila na vreme, toliko ju je voda relaksirala, pa kad se spremila i sišla do bara, sačekao ju je Milan sav crven u licu.

– Sada ćemo oboje da večeramo ovde u hotelu i da se popnemo u sobu na spavanje.

– Zašto? Šta se desilo?

– Još pitaš? Sat vremena čamim ovde kao ludak i čekam da se princeza smiluje da siđe.

– Izvini, stvarno sam se zatupela, legla sam u kadu i nisam osetila da je prošlo toliko vremena. Evo, iskupiću se poljupcima.

Taman je krenula ka njegovim usnama, ali ju je on tako odgurnuo da su recepcionari začuđeno pogledali ka njima. Sad je i Tanja bila besna.

– Zašto me guraš?

– Ne možeš sve da rešiš tako jednostavno, bar ne sa mnom.

– To nije razlog da se ponašaš kao siledžija. Idem u sobu.

– Prvo da večeramo.

– Nisam više gladna.

Popela se u sobu, bacila na krevet i počela da plače. Nakon svadbe Milan se ponašao kao da je ona njegovo vlasništvo. Nije mogla da veruje da je tek tri dana u braku, a da se već duboko kaje.

Milan je ušao posle samo deset minuta. Seo je na krevet pored nje i mazio je po kosi.

– Izvini, zlato moje, stvarno sam prenaglio, nisam hteo da budem tako grub prema tebi. Ali znaš da sam ja uvek miran i strpljiv, pa se nekad desi da me strpljenje izda i da se istresem u pogrešnom trenutku. Hajde da se pomirimo, molim te. Idemo na večeru i u šetnju i sve ćemo da zaboravimo. Tanja bi mu najradije u tom trenutku opalila šamar, ali znala je da izlaza nema. Bilo je kasno za sve. Udala se za njega i jedino je mogla da pokuša da u tom braku bude što manje nesrećna. Zato mu je i oprostila.

Pravi problemi su nastali tek kad su se vratili kući i započeli pravi bračni život. Prvo je Milan insistirao da njen stan izdaju, što se Tanji nije dopadalo kao ideja jer je tamo imala mnogo uspomena i stvari koje su joj bile drage i koje, zbog manjka prostora i zbog osetljivog arhitektovog ukusa, nije mogla da prenese u svoj novi dom. Na kraju je popustila i u njen stan su se uselile dve studentkinje iz Kragujevca.

Nedugo nakon toga Milan je počeo da je upoznaje s prijateljima koji su svakodnevno dolazili nenajavljeni, u svako doba dana i noći, čak i kad Milan nije bio kod kuće. Prvi put kad mu je Tanja rekla da joj to smeta i da bi trebalo da se ti ljudi upozore da nije kulturno ne dati mira novopečenom bračnom paru, Milan je smirenim glasom rekao da će on to srediti. No, mesecima se ponavljao isti scenario. Od najavljenih zajedničkih putovanja nijedno se nije ostvarilo. Milan bi samo došao i rekao joj da mu spakuje stvari, a kad bi ga ona pitala što je ne povede, izvadio bi se na to kako bi joj bilo mučenje da sluša dosadne poslovne priče i da šeta od zgrade do zgrade i od placa do placa. Prestao je da kuva i očekivao od nje svakodnevno doručak, ručak i večeru. Pokazalo se da je jako izbirljiv i da je neka jela ranije pravio samo da bi nju zaveo, a ne zato što ih voli. Tanja se ubrzo pretvorila u usamljenu, očajnu domaćicu, koja uz sve to nimalo nije zaljubljena u svog muža. Kao vrhunac svega Milan je sve češće počeo da je izbegava u krevetu, vadeći se na umor i bolove u leđima.

Svu tu svoju muku ispričala je Olgi.

– Draga Tanjice, to ti je brak. Meni je moj Dane rano umro, pa neću ni da se sećam loših stvari iz našeg kratkog braka. A bilo ih je.

– Ali Milan je bio sasvim drugačiji pre, kao da je sve glumio samo da bi me zaveo. Više nisam sigurna da me on voli.

– Nikad nešto što ti pripada ne voliš istom ljubavlju kao ono što je tvoje. Kad vidiš neku haljinu u izlogu koja ti se strašno sviđa, ti bi učinila sve samo da je jednom obučeš i staviš u svoj orman. A kad je napokon kupiš i kad je obučeš, više nema onaj isti sjaj. Vremenom ti više nije zanimljiva i

menjala bi je za neku koju nemaš.

– Misliš da sam ja njemu kao haljina?

– Sad si mu pripala. I to je to. Nije istina da te ne voli, ali sad ne mora da ti to toliko pokazuje. Brak je sam po sebi svakodnevno priznanje da si nekog odabrao.

– Brak je okov oko vrata, a ova burma najmanji, ali najgori od svih okova ovog sveta!

– Nemoj tako, Tanja. Polako. Pa ipak lepo živiš. Ne radiš, uživaš, imaš sve što želiš, a i Milan je i dalje dobar i divan prema tebi.

– Da... ne bije me.

Nije ništa moglo da uteši jadnu ženu. Znala je da je to bio njen izbor i činilo se da je samo tako i mogla da izabere.

Za prvu godišnjicu braka dobila je zlatne minđuše i večeru u restoranu. Za drugu je dobila poziv iz Sofije da neće stići da se vrati na vreme jer nije završio pregovore oko gradnje nekog hotela. To več je plakala nad svojom sudbinom. Razmišljala je kako bi joj bolje bilo da je ostala sama ceo svoj život jer bar njena samoća nije imala krivca u nikom drugom do nje same. Sutradan ujutru je krenula da plati neke račune. U pošti je bila strašna gužva, ali je ona znala kako je onim ženama sa druge strane šaltera i nije bila nervozna, čak je jednog starijeg gospodina pustila, što je navelo ostale ljude u redu da negoduju. A onda je videla poznato lice. Preseklo ju je nešto u stomaku. Boris je stajao u redu za prijem pošiljki. Nije je video, nije se okretao. Delovao je jako užurbano, pomalo nervozno. Videlo se da je smršao, a i sede u kosi su mu sad bile jasno vidljive. Došla je na red i s nestrpljenjem čekala da prođu njene uplatnice, izbrojala je novac i istrčala na ulicu. Tražila ga je pogledom, ali ga nije bilo. Usplahirena, iznenađena i uzbuđena krenula je u potpuno suprotnom pravcu od svoje kuće. I onda je naletela na prepoznatljivu natapiranu kosu, malo dužu nego što je pamtila. Boris je išao pored žene koja je gurala kolica. Zakopala se u mestu. Pozlilo joj je. Sama pomisao da se on oženio Marijom i da je s njom imao dete, navela ju je da poželi da je ona na njenom mestu. Ali nije bila...

Brzim korakom krenula je na drugu stranu.

Od trenutka kad je videla Borisa, sasvim je otupela. Sve joj je postalo svejedno. Ljubomora ju je potresala, ali na kraju krajeva mirila se s tim da je ona najgore prošla u životu. Čak se u jednom momentu pitala da li ispašta jer je bila prevelika kukavica da rizikuje i da se umesto braka opredeli na još bar nekoliko dana uživanja kraj Borisa.

Milan je primetio da mu se žena naglo pretvorila u neku bezličnu i apatičnu osobu. Odveo ju je kod psihijatra, ali ništa nije pomoglo.

– Tanja, moraš da se trgneš. Ti samo spremaš kuću, gledaš ispred sebe,

ništa ne govoriš, a ni kumu više ne posećuješ. Šta se to desilo?

– Ništa.

– Nisam znao da ću se oženiti nekom koja će da postane zombi.

Nije reagovala na to prebacivanje, samo se još više povlačila u sebe. Kad bi se pogledala u ogledalo, videla bi neku staricu s neurednom kosom, ženu koja se ne šminka, ne doteruje i ne misli o svom izgledu ama baš ni malo. Time kao da je samu sebe kažnjavala.

Čak je i Olga pokušavala da je vrati u normalu.

– Molim te, trgni se, ne možeš da budeš takva. Tebe ništa ne zanima. Evo, idem da nam kupim karte za pozorište, sutra uveče se daje mnogo dobra predstava.

– Nemoj, neću ja da idem.

– Ali zašto?

– Ne ide mi se. Umorna sam.

Olga nije odustajala, ali se u sebi mirila s tim da će Tanja zauvek ostati takva. Nakon tri i po godine Milan je tražio razvod. U poslednje vreme je sve češće bio na putu, a onda se jednom vratio i rekao Tanji da ima s njom nešto važno da razgovara. Izvadio je jedan koverat i iz njega slike – bile su to njegove fotografije s jednom mladom plavušom na različitim lokacijama. Na jednoj se čak u pozadini video Ajfelov toranj. Tanja je bledo gledala u fotke.

– To je Anđela. Ima dvadeset i devet godina i upoznao sam je u avionu. Stjuardesa je. S njom sam već godinu dana u vezi. Ona ide na sva moja putovanja sa mnom, osim kad mora da radi. Želim da živim s njom. Ti mi nisi više nikakva žena, sve što od tebe imam jeste što držiš kuću urednom, ali za to mogu da platim i kućnu pomoćnicu. Ja imam mnogo godina i neću da proćerdam vreme s nekim ko je tako beživotan i nezainteresovan za sve. Daću ti neki novac da imaš da lepo živiš bar dve-tri godine, a naći ću ti i posao da bi ispunila godine do penzije. A nije ti još pedeset, možda ćeš naći nekog kome će odgovarati takva kakva si. Meni više ne odgovaraš. Imam mlađe i bolje, pa tražim razvod.

Tanja je slegla ramenima, spustila slike na sto i ustala.

– Dobro. Samo otkaži stanarima da mogu da se vratim u svoj stan.

Milan je bio iznenađen što nije bilo ni traga protivljenju razvodu. Tanja je to prihvatila kao da joj je rekao da želi viršle za doručak. S jedne strane je osetio olakšanje što je sve prošlo glatko, a sa druge strane ga je uvredilo što ta žena zaista ništa ne oseća prema njemu.

– Tanja, mogu li da te pitam nešto?

– Da. Pitaj, Milane.

– Ti mene nikad nisi volela, zar ne?

- Nisam. Nikad.
- Što si se onda udala?
- Bila sam kukavica. I bilo je kasno.
- Kasno? Za šta je bilo kasno?
- Za sve. Kasno za sve.

Otišla je u kuhinju i počela da sprema večeru, jednu od poslednjih u svom braku. Što se desi jednom, može da se ponovi, a i ne mora. Međutim, ono što se desi dva puta, sigurno će se desiti i treći.

Olga je pokušavala da zabavi Tanju dok su zajednički otpakivale stvari u Tanjinom stanu i pravile veliko spremanje.

- Misliš na brakove?
- Da. Ima ti još jednom da se udaš.

Tanja je odmahнула glavom.

- Ne verujem. Ko bi mene u ovim godinama sa dva propala braka iza sebe?
- Ti si još prava mačka, Tanjice, samo moraš da se povратиš i da počneš da se doteruješ.
- Daj, Olga, vidiš da su sad i zreli, matori muškarci počeli da hvataju devojke. Nas matorke više niko ne gleda.
- Nemoj da si takav pesimista!

Olga je primetila da se Tanja od dolaska u svoj stan popravila. Smejala se i više je pričala, umela je da ponekad liči na onu ženu kakvu je znala dok su radile zajedno. Milan je ispunio svoja obećanja. Zaposlio ju je u jednoj banci nedaleko od njene kuće, preko prijatelja koji je često bio gost bračnom paru. Život je za Tanju počeo da biva jednostavan, bar se više nije osećala zarobljenom u bračnim okovima. Lakše joj je da bude sama sa sobom nego sama pored Milana. Olgina predavanja su urodila plodom, tako da je posle tri meseca od razvoda otišla frizeru i svoju neurednu i nedefinisiranu kosu sredila u urednu paž frizuru. Opet je slagala boje i imala nešto šminke u kupatilu, ali definitivno je bila sigurna da će tako dočekati i penziju, a i kraj života.

Došlo je leto, prvo za Tanju kao dvostruku raspuštenicu. Čula je da Milan priprema novo venčanje, ali to je nije doticalo. Samo je slavila što ona više nije s njim. Imala je pravo na odmor, ali nije znala kako bi ga iskoristila. Olga ju je zvala na zajedničko letovanje u Tursku, ali je Tanja to odbijala jer su išle i neke Olgine prijateljice koje joj se nisu dopadale. U stvari, nije navikla na društvo.

Onda je sasvim slučajno naletela na članak u novinama gde se pominjalo da će Borisova ekipa početkom septembra biti na pripremama na Zlatiboru. Iako je odmah bacila te novine, pomisao na Borisa joj se iznenada vratila i nije mogla da ga izbacila iz glave. Kad je septembar došao, iz nje je

progovorilo neko nesvesno biće, zatražila je odmor i preko jedne agencije rezervisala pansion na Zlatiboru. Tek kad je sela u autobus i krenula na put, shvatila je da tim postupkom pokušava da nadomesti to što je bila kukavica pre više godina. Krenula je tamo da se još jednom, treći put, sretne sa Borisom, nadajući se da je Olgina teorija tačna da se sve što se desi dva puta ponovi i treći.

Prvih pet dana je uzaludno šetala od jutra do večeri i pokušavala da uhvati momke u trenerkama. Među gomilom ljudi nije bilo nikog ko bi mogao da nagovesti da je Boris negde u blizini. Ipak, nije odustajala. Šetala je dok je noge ne bi zbolele, pa bi sela u neki kafić da se odmori, a onda bi ponovo šetala i šetala, sve do noći kad bi mladi ljudi počeli da je potiskuju u potrazi.

Šesti dan popodne, taman kad je sela da odmori noge na klupi pored jezera, ugledala je gomilu momaka u sportskoj opremi i jednog visokog muškarca sede kose među njima. Bili su udaljeni stotinak metara od nje. Ispravila se, pogledala u farmerke koje je obukla i zaključila da je sve na mestu. Čekala je. Približavao se laganim korakom, ali je gledao nekud u jezero. Tek na par metara je okrenuo glavu ka ženi koja je sedela na klupi i zastao.

Nasmešila mu se. Očekivala je da će i on uzvratiti osmehom, makar iz puke ljubaznosti što se opet sreću. Međutim, njegovo lice je ostalo ozbiljno. Primetila je bore oko očiju, koje nije imao ranije. Ipak, i dalje je bio prelep muškarac.

Prišao je.

– Tanja?

– Zdravo, Borise. Da, ja sam. Znam da sam se promenila, ali nemoj da me gledaš kao da vidiš neku rugobu.

– Ne, ne gledam te tako, samo sam iznenađen što nas je život opet spojio. Da li ti je muž u blizini?

Odmahnula je glavom, ne skidajući osmeh s lica.

– Ne, nije. Razvedena sam.

– Drugi put?

– Da, prosto mi se ne da.

– Mogu li da sednem pored tebe? Neću dugo, samo da malo pročaskamo.

– Možeš, Borise.

Dobacio je momcima da će ih posle stići.

– Tanja, Tanja... Ti kao da si duh koji me proganja. Neverovatno je da se dvoje ljudi sretnu više puta van grada gde inače žive nego u svom gradu.

– Da, neverovatno... ali vidali smo se mi i u našem gradu.

– Jednom, na keju, kad si me prvi put ostavila.

– Videla sam te ja i posle toga.

– Stvarno? Gde? Kako ja tebe nisam video?

– Bio si sa ženom i detetom.

Pognuo je glavu. Čutao je samo nekoliko sekundi, ali je delovalo kao da to traje mnogo duže. Tanja je mirno čekala da čuje šta će joj reći.

– Da, imam sina. Zove se Luka.

– Lepo ime.

– Jeste. To je jedna od retkih stvari koje sam mogao da mu dam.

Osetila je gorčinu u njegovom glasu.

– Kako to misliš?

– Marija je slučajno zatrudnela. Ja sam muškarac koji pazi na to, ali jedne večeri kad si me ti drugi put ostavila, mnogo sam popio. Marija je to iskoristila i... Ali, hvala Bogu, ispao je Luka, mada sam bio očajan kad mi je rekla da je trudna.

– Da, mora da je lepo biti roditelj. Ja to, na žalost, nikad neću iskusiti.

– Zašto tako misliš?

– Kasno je za dete. Skoro mi je pedeset i potpuna je ludost da mislim na rađanje.

– Postoji usvajanje.

– Znam, ali i za to mi treba partner, jer samcima je skoro nemoguće da usvoje dete. Nisi mi rekao zašto si tako gorak u vezi s Lukom?

– Marija je htela da se venčamo. Ja to nisam želeo. Ona je u Nemačkoj, ja sam tamo bio i više se ne vraćam, ne odgovara mi taj mentalitet. Ona nije bila spremna da pređe ovde. Tako je Luka tamo s njom i viđam ga jednom u tri meseca, kad ona dođe ili ja odem da ga vidim. A to boli.

– Nisi se oženio?

– Ne. Nisam. Ja nisam kao ti, Tanja. Da bih se oženio, moram ludo da volim ženu koju uzimam.

Pogledi su im se stopili. Videla je da je nemo optužuje, ali i sama je znala da je kriva, da je negde pogrešila, mada nije tačno znala gde. Možda samo zato što mu nije dovoljno verovala.

Ustao je i pružio joj ruku. Delovalo je da je odjednom svesan kako je bolje da pobjegne dok je vreme.

– Drago mi je što sam te srećo, Tanja. Moram da idem, momci me čekaju.

Jednom momku je rođendan, pa nas vodi da časti.

Htela je da još malo sedi pored njega, da još malo pričaju, ali je videla da je njemu cilj da pobjegne. Zato ga nije zadržavala.

– U redu. Lep provod. Možda se sretnemo opet.

– Da... možda za nekoliko godina, ovde ili u banji, ili ko zna gde.

Rekao je to s previše tuge i otišao. Gledala je za njim i osećala kako joj suze klize niz obraze. Nije bila razočarana, samo je žalila za nekim

vremenima koja su prošla. Njena potraga za Borisom bila je završena, pa je rešila da narednih sedam dana, koliko joj je ostalo do kraja boravka na Zlatiboru, provede u pravom odmaranju. Više nije šetala kao prvih dana, nije jurila da ga sretne, iako se i dalje tome nadala. No, osim što je nekoliko puta videla njegove momke u prolazu, od Borisa nije bilo ni traga.

Poslednje večere rešila je da se počasti dobrom večerom u jednom od skupljih restorana. Ceo dan je trpela glad i uveče je naručila obilan obrok. Kuvano vino je išlo uz atmosferu. Mlada devojka sa bademastim očima pevala je stare hitove. Nije opazila Branka koji je prošao pored restorana i video je kroz staklo. Nije znala ni da mu je bilo potrebno deset minuta da se odluči da li da uđe ili da ode. Tek kad se senka nadvila nad njom, shvatila je da je on tu.

– Je li slobodno?

– Naravno, sedi.

Romantična atmosfera je učinila da ponovo ispred sebe vidi onog muškarca koji joj je pre mnogo godina u jednom kafiću ponudio piće u znak izvinjenja za ispad mladog momka, člana njegovog tima. A i ona sama se osetila kao da je mlada i poželjna kao tad.

– Uvek kad te vidim u nekom kafiću ili restoranu, ti si sama.

– Upravo sam i ja na to mislila.

– Nisi još otišla kući?

– Sutra idem. Zato sam večeras rešila da se počastim.

– Primetio sam da voliš da se častiš poslednje večeri.

Pocrvenela je, znajući da on aludira na ono večere u Vrnjačkoj banji kad ga je povelu u svoju hotelsku sobu i kad su prvi put vodili ljubav. Ipak, nije joj bilo neprijatno što joj to spominje, čak je i delovalo uzbudljivo.

– Da, izgleda da je tako.

– Večeras lepo izgledaš, Tanja.

Znala je to. Doterala se maksimalno, kako odavno nije.

– Hvala ti.

– Reci mi, da li si svih ovih godina ikad mislila da si pogrešila u vezi sa mnom, da si mogla drugačije da postupiš?

– Odakle ti to pitanje?

– Voleo bih da mi odgovoriš. To me odavno muči, olakšaj mi.

– Da, mislila sam kako sam pogrešila, ali najviše u poslednje vreme.

– Zašto baš u poslednje?

– Ne znam. S tobom sam uvek imala utisak da je kasno, svaki put je delovalo da nema vremena da bih davala šansu da me povrediš ili da me voliš. Mnogo puta sam te izbacivala iz glave time da je kasno za sve.

- Znam, čuo sam to više puta.
- I onda, kad je zaista postalo kasno za sve, shvatila sam da sam grešila.
- A kad je to zaista postalo kasno za sve?
- Kad sam te videla sa ženom i s kolicima.

Nasmešio se.

- Da, verovatno sam i ja mislio u to vreme da je kasno i da nema više nade za nas.

Gledala ga je kako vrti pepeljaru ispred sebe. Volela ga je i to je tako snažno osećala kao da je ponovo u onim godinama kad je sasvim normalno da se zaljubiš i kad ti se čini da je život pred tobom. To joj je dalo hrabrost da mu postavi jedno neobično pitanje:

- Borise?
- Molim?
- Šta sad misliš?

Podigao je pogled. U njegovim plavim očima ništa nije mogla da pročita, ali je videla nežnost, patnju i delić osmeha, neko osećanje sastavljeno iz gomile drugih.

- Šta sad mislim?... Hm, teško je to pitanje.

- Misliš li da je kasno?
- Ne znam... stvarno ne znam.

Nije bila zadovoljna odgovorom. Ali i to što je tu pored nje bilo je dovoljno da bude sretna. Nije htela ništa da traži od njega, smatrala je da nema prava na to. Zato nije insistirala na konačnom odgovoru.

Ispratio ju je do hotela. Koračali su polako, nogu pred nogu, delovalo je da oboje žele da prolongiraju rastanak. Ispred hotelskih vrata su zastali.

- Ovo me podseća na one večeri u banji kad sam te pratio do hotela i onda te tu ljubio.

- Bio si džentlmen, nikad nisi insistirao da uđeš u moju sobu dok te ja ne bih pozvala.

- Naravno, hteo sam da ostavim dobar utisak, nisam želeo da misliš da sam neki navalentni manijak koji želi samo na brzinu da se zabavi.

- Time si me i osvojio.

- Problem je nastao posle jer ti nisi mogla da shvatiš da je neko želeo da nastavi s tobom da bude i nakon seksa u hotelskoj sobi.

Pognula je glavu. Sećanje na njenu sopstvenu grešku nakon toliko godina budilo je užasnu krivicu.

- Nećemo o tome. Ispaštala sam za to, mnogo sam kažnjena. Nemoj sad i ti da me kažnjavaš.

Htela je da ga pozove u sobu. Htela je više od seksa, više od oprostaja, htela je da vrati vreme ako je to ikako moguće, pa posle šta bude. Nekako

je predosećala da im je ovo poslednja šansa. Sudbina je istrošila sve na njih, neće im više dati priliku da poprave šta su propustili. A toga se bojala.
– **Želiš li da..**

Zastala joj je reč u grlu. Gledala ga je i pokušavala da izgovori do kraja taj poziv u sobu, ali nije joj išlo.

– **Pozivaš me u sobu?**

Klimnula je glavom, osetivši da su joj se obrazi zarumeneli.

– **Pocrvenela si kao nekad.**

Nasmejavao se i poljubio je. Uzvratila je, ali je poljubac bio jako kratak.

– **Ne, hvala. Neću u tvoju sobu. Želim ti laku noć, a sutra lep put. Zdravo.**

Nije mogla da veruje da ju je odbio, a on je polako odlazio dalje od hotela.

Prevrtala se po krevetu, pokušavala uzalud da zaspi. Ustajala bi i šetala po sobi, a onda bi se ponovo vratila u krevet i tražila načina da ne misli na Borisa. Nije plakala, što ju je čudilo, jer je znala da je to definitivni kraj. Njene suze su ostale neprolivene, možda baš zato jer se već navikla da ga gubi, a i da živi život u kome nema nade da će se bilo šta romantično desiti i promeniti je.

Znojila se, čas joj je bilo vruće, čas hladno, pričinjavalo joj se da neki ljudi hodaju hodnikom i da joj grebu po vratima. Želela je samo da svane jutro i da napusti to mesto.

Gledala je bespomoćno kako se boja neba kroz prozorsko staklo menja, kako iz tamne boje prelazi u sivu, pa se razliva u tamnoljubičaste tonove, da bi na kraju iz svetle ružičaste nijanse prešlo u plavu. Jutro ju je uhvatilo potpuno iscrpljenu i neispavanu.

Spakovala je kofere i sišla u hol. Imala je još sat vremena do polaska autobusa, pa je naručila kafu u hotelskom kafeu. Neki novi ljudi su dolazili i prijavljivali se na recepciji, a svi su delovali puni nade, kao što je bila ona kad je došla prvi dan na ovu planinu u potrazi za Borisom.

Jedna punačka žena, koju je viđala kako usisava hotelske hodnike, prišla joj je taman kad je Tanja krenula ka izlazu iz hotela.

– **Gospođo, imate pismo.**

– **Pismo?**

– **Da. Jedan gospodin je rano jutros došao i ostavio ovo za vas. Zamalo da odete, a da vam ga ne damo. Ovaj mladi recepcionar je neozbiljan, samo misli o ženama i zaboravlja važne stvari. Da vas ja nisam videla kako odlazite, pismo ne bi ni došlo do vas. A nikad se ne zna, može da bude strašno važno, može nekom i život da zavisi. Ne razumeju to ovi mladi, samo gledaju kako...**

Žena je brbljala i brbljala, ali Tanja je prestala da je sluša još dok je otvarala pismo. Bilo je napisano na parčetu papira iscepanom iz nekog

rokovnika, očito na brzinu. Rukopis je bio kriv, s nedovršenim slovima. Bilo je potpisano sa Boris.

Zahvalila se brbljivoj sobarici i sva smetena krenula ka stanici.

Do dolaska kući, u autobusu, pismo je pročitala najmanje stotinu puta.

Tražila je neke skrivene reči, pokušavala da zamisli u kakvom je stanju bio Boris dok je to pisao i šta zaista ovo pismo znači. A u njemu je pisalo:

„Zvala si me u hotelsku sobu kao da želiš ponovo da se oprostiš od mene.

Za tebe su rastanci normalna stvar, ti se udaješ i razvodiš, ti odlaziš i

dolaziš, ali ja nemam snage za to. Mogao sam da uživam u tvom telu, da

obožavam tvoje grudi, da te uzmem još jednom jer za takve momente вреди

živeti. Sve godine bez tebe dao bih za jednu noć s tobom. Misliš da sam lud,

misliš da pričam napamet, kao da mi muškarci ne možemo da volimo, da se

ludo zaljubimo, da posle samo jednog pogleda ne možemo da shvatimo da

je pred nama žena našeg života. Grešiš. Knjige su te pogrešnim stvarima

naučile. I muškarci to mogu. Ja sam to mogao, Tanja. Ja sam te zavoleo

kako se samo voleti može, a bio sam muško, nisam dao da me gaziš, da me

ne nazoveš kad se vratiš kući iz mog zagrljaja. Nisam ti opraštao taj nemar

ili kukavičluk, kako god. I nisam hteo da ti menjam život jer ti si sama

birala šta želiš. Ali noćas ti nisam dao ni da me ponovo povrediš. Kad sam

te ljubio, znao sam da sam gotov, da ću pasti, a da će se opet desiti nešto

što će te oteti od mene. Kasno je, Tanja. Ovaj put ja kažem da je kasno.

Čak i za rastanke je prekasno. Volim te zauvek, Boris.“

Tri dana je sedela nad pismom. Tri noći je napamet ponavljala njegove reči.

I nije znala šta da radi. Nije imala pojma šta će joj doneti bilo kakvo otkriće

njegovih osećanja. Samo je znala da mora da izgovara te reči što češće.

Četvrti dan je pozvala jedan telefonski broj. Javila se ljubazna operaterka.

– Molim vas, potrebno mi je jedno vozilo do Zlatibora.

Operaterka je bila zbunjena.

– Mislite li do restorana „Zlatibor“ ili do planine Zlatibor?

– Mislim na planinu. Ali, molim vas, što pre.

– Danas?

– Da, što pre.

– Trenutak, moram da vidim koji kolega bi mogao da vas što pre odveze.

Sačekajte na vezi.

– Hvala. Sačekaću.

Prošlo je tri-četiri minuta dok Tanja nije začula glas operaterke.

– Gospođo, vozilo 217 može da vas vozi. On bi mogao da dođe po vas u četiri popodne. Da li vam je to kasno?

Tanja se nasmešila.

– Ne, nikako, nije kasno. Hvala puno.

Rekla je svoju adresu i potvrdila da će biti spremna u četiri sata.

– Hvala vam.

– Ne zanima vas cena vožnje?

– Ne, to je sad najmanje važno.

Vozač je bio mlad i žustar tako da je vrlo brzo ponovo bila na Zlatiboru.

Veče je bilo sveže. Hodala je od hotela do hotela i raspitivala se za Borisovu ekipu. Na kraju je našla gde su odseli.

– Da li je gospodin Boris, trener, u sobi?

Recepcionar je bio vrlo ljubazan.

– Proveriću odmah, pozvaću ga telefonom.

Boris se nije javljao.

– Žao mi je, izgleda da nije u sobi, ali ni ključ od njegove sobe nije ovde, pa mogu samo da pretpostavim da je negde u hotelu. Možda je u baru.

– A gde je bar?

– Na prvom spratu.

– Hvala vam puno.

Našla ga je kako sedi sa dva momka u jednom separeu. Smejali su nekim novinama. Kad ju je primetio, prebledelo je. Nešto je rekao momcima i oni su poslušno nestali u roku od nekoliko sekundi.

– Ti nisi otišla?

– Mogu li da sednem?

Pokazao je rukom ka slobodnoj fotelji.

– Otišla sam i vratila se.

– Zašto?

– Ne znam ni sama. Verovatno zbog pisma.

Odmahivao je glavom.

– Izvini, Tanja, za to pismo. Kad smo se rastali, otišao sam do jednog kafića, popio jednu, drugu, treću, petu... Onda sam tražio od konobara papir i olovku, pa sam ti to napisao. Stvarno nisam bio pri sebi. Oprosti. Spali ga.

– Ne bih ga nikad spalila. Previše mi znači.

– Tanja, glupo je...

– Nemoj ništa da govoriš. Samo ćuti. Želim samo da sedimo ovako i da ćutimo. Želim da osetim šta ti osećaš. Hoću da znam da li je kasno. Molim te.

I ćutali su. Gledali su se u oči ne progovarajući ni reč. U jednom trenutku je njena ruka našla njegovu, stegla je i više je nije puštala.

Nakon četrdesetak minuta Tanja se trгла.

– Prijalo mi je ovo ćutanje. A tebi?

– I meni je. Da li si saznala šta si htela?

- Mislím da jesam. A ti? Jesi li ti saznao nešto?
- Nisam siguran, ali bar sam potvrdio ono što sam već znao.
- Šta to?
- Da te volim, Tanja.

Ležala je u njegovom naručju. Bila je sretna. Napolju je padala kiša, a planinsko nebo je bilo sivo i ispresecano gromovima.

- Da li te je strah kad grmi?
- Ne, sad nije. Kad si ti pored mene, ja se ničeg više ne plašim. Čak ni budućnosti.

Stegao ju je uz sebe.

- Zašto nam je ovoliko trebalo da se opametimo, Borise?
- Ne znam, tolike godine su prošle.
- Ko je kriv? Ja? Ti? Neke druge okolnosti? Viša sila? Sudbina?
- Mislím da je sudbina najmanje kriva. Da nje nije bilo, ne bi se sreli. I to tri puta na mestima gde je najmanja verovatnoća da će se to desiti.
- Moram nešto da ti priznam. Ovaj susret na Zlatiboru nema veze sa sudbinom.
- Molim?
- Došla sam ovde da te nađem. Pročitala sam u novinama da si tu na pripremama s ekipom.

Smejao se.

- Znači, napokon si uzela sudbinu u svoje ruke.
- Da. Izgleda.
- I?
- Šta i?
- Da li se isplatilo?

Poljubila ga je.

- Mislím da jeste. Sve govori da jeste.

Prošlo joj je kroz glavu sve što se desilo od njihovog prvog susreta.

Prisetila se i Milana i njenog braka s njim, Olge koja ju je bodrila i davala joj nadu da ipak negde postoji sreća i da ne bi trebalo da odustaje. Setila se nekih bezimernih i bezličnih dana u kojima se nije radovala životu.

- Borise?
- Molim, ljubavi?
- Šta će biti dalje?
- Ne znam. Možda ćeš već sutra da se vratiš kući i nikad me nećeš nazvati, a onda ću te ja sresti negde na nekom doku i ti ćeš mi reći da se udaješ. Proći će nekoliko godina i završićemo u istoj bolnici, negde u nekoj čekaonici ćemo se prepoznati i opet ćemo misliti da je kasno. A onda će da prođe još godina i u staračkom domu ćeš dobiti sobu pored moje. Opet

ćemo se ljubiti sve dok ne rešiš da me pozoveš u svoju sobu nakon čega ću te jako razočarati svojom nemoći da vodim ljubav i ti ćeš već sutradan da potražiš neki drugi starački dom.

– Uf, ne sviđa mi se taj scenario. Sva sam se naježila. Da li misliš da bi to mogli nekako da izmenimo?

– Sve zavisi od tebe. I uvek je zavisilo.

– Ako zavisi od mene onda će to biti jedna sasvim druga priča. Mnogo lepša.

– Obećavaš mi to, Tanja?

– Obećavam.

Obećanje je začinila poljupcem koji je ponovo probudio Borisovu strast.

Za godišnjicu braka ponovo su došli u Vrnjačku banju. Šetali su dobro znanim putevima. Boris je video jednu klupu i povukao je da sednu na nju.

– Ovde smo se ljubili, sećaš se?

– Da. Sećam se.

– Znaš li da sam tad mislio da te zaprosim, ali sam bio siguran da ćeš mi se nasmejati u lice jer još nismo čak ni spavali zajedno?

– Ne bih ti verovala da to ozbiljno misliš, čak i da si me zaprosio.

– Vidiš da si pogrešila?

– Vidim. Sad vidim.

– Sva sreća da nikada nije kasno.

Tanja ga je uzela za ruku. Sve oko nje je bilo u najlepšim bojama. Pored njih su prolazili neki drugi parovi, bilo ih je i mlađih i starijih. Ovaj put im nije zavidela na sreći jer je imala sopstvenu.

– Da, sva sreća da nikada nije kasno...

KRAJ